

REDNI BROJ PREDMETA: 1

NAZIV PREDMETA/MODULA: Znanstvena komunikacija 1 (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: dr.sc. Adrijana Šuljok, viša znanstvena suradnica

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Radionica se sastoji od dva dijela te će se održati u dva termina. U radionici Znanstvena komunikacija 1 obrađivat će se sljedeće teme: Uvod u znanstvenu komunikaciju. Definicija osnovnih pojmova. Kako se znanstvena komunikacija mijenjala kroz vrijeme. Klasifikacija i organizacija znanstvenih područja. Osobitosti znanstvene komunikacije u različitim znanstvenim područjima/poljima. Vrednovanje publikacija i kriteriji (kvantitativno vs. kvalitativno). Upoznavanje s bibliografskim i citatnim bazama (Scopus, Web of Science, Google Scholar itd.), njihova selektivnost te definiranje osnovnih pojmova (open access pristup, bibliometrija, altmetrika, vidljivost, metrički pokazatelji – citiranost, faktor odjeka, kvartili itd.).

Praktičan dio radionice obuhvatit će pretraživanje baza te osnovne metričke pokazatelje.

Cilj radionice jest kroz upoznavanje s osnovnim bibliografskim i citatnim bazama te bibliometrijskim pokazateljima omogućiti doktorandima lakše snalaženje i prepoznavanje relevantnih i pouzdanih znanstvenih časopisa. Među planiranim ishodima valja spomenuti: stjecanje temeljnih znanja i vještina potrebnih za publiciranje, uključujući upoznavanje citatnih baza podataka i stjecanje vještine samostalnog pretraživanja baza, te znanje i sposobnost samostalnog prikupljanja osnovnih bibliometrijskih podataka.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Aksnes, D. W., Langfeldt, L., Wouters, P. (2019). Citations, citation indicators, and research quality: An overview of basic concepts and theories. *Sage Open*, 9(1), 2158244019829575.

<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/2158244019829575> (obavezatna)

Jokić, M. (2005). Bibliometrijski aspekti vrednovanja znanstvenog rada. Zagreb: Sveučilišna knjižara/Izvori. (obavezatna)

Macan, B., Petrak, J. (2015). Bibliometrijski pokazatelji za procjenu kvalitete znanstvenih časopisa. U: Hrvatski znanstveni časopisi: iskustva, gledišta, mogućnosti. 37-53. Zagreb: Školska knjiga. (obavezatna)

Bornmann, L., Marx, W. (2016). The journal Impact Factor and alternative metrics. *EMBO reports*, 17(8): 1094-1097.

<https://doi.org/10.15252/embr.201642823> (preporučena)

Borgman, C. L., Furner, J. (2002). Scholarly communication and bibliometrics. *Annual review of information science and technology*, 36(1), 1-53

<https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=62a72041555aef0b607ced6ada983a5c92cdf7de>

(preporučena)

Delgado López-Cózar, E., Robinson-García, N., Torres-Salinas, D. (2014). The Google scholar experiment: How to index false papers and manipulate bibliometric indicators. *Journal of the Association for Information Science and Technology*, 65(3), 446-454. (preporučena)

Narin, F., Hamilton, K.S. Bibliometric performance measures. *Scientometrics* 36, 293–310 (1996).

<https://doi.org/10.1007/BF02129596> (preporučena)

Oswald, A. J. (2007). An examination of the reliability of prestigious scholarly journals: evidence and implications for decision-makers. *Economica*, 74, 21-31. (preporučena)

Prpić, K., Petrović, N. (2011). Croatian Social Scientists' Productivity and a Bibliometric Study of Sociologists' Output. *Sociologija i prostor*, 188, 437-459. (preporučena)

Zhu, J., Liu, W. A tale of two databases: the use of Web of Science and Scopus in academic papers. *Scientometrics* 123, 321–335 (2020). <https://doi.org/10.1007/s11192-020-03387-8> (preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

4 sata uvodnog predavanja, zatim 2 sata vježbe i/ili interaktivna diskusija. Praktičan dio (vježbe): pretraživanje baza

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Za stjecanje bodova na ovoj radionici polaznik/ca mora ispuniti sljedeće obveze: Redovito pohađanje nastave; Aktivno sudjelovanje u raspravi i praktičnom dijelu radionice; Ispitni zadatak - pretraživanje baza i bibliometrijskih pokazatelja.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

U skladu s općim sustavom praćenja kakvoće nastave na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata/ica.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 2

NAZIV PREDMETA/MODULA: Znanstvena komunikacija 2 (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: dr.sc. Adrijana Šuljok, viša znanstvena suradnica

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Radionica Znanstvena komunikacija 1 preduvjet je za upis radionice Znanstvena komunikacija 2.

Radionica se sastoji od dva dijela te će se održati u dva termina. U radionici Znanstvena komunikacija 2 baviti ćemo se temom kako odabrati adekvatnu, pouzdanu i kvalitetnu publikaciju za objavu znanstvenih radova te ćemo upoznati osnovne elemente znanstvene komunikacije prilikom publiciranja radova. Glavni cilj ove radionice jest upoznavanje studenata s osnovnim obilježjima i procedurama znanstvenog publiciranja u znanstvenoj zajednici. Radionica uključuje sljedeće teme: publiciranje radova i strategija objavljivanja; kriteriji odabira publikacije/časopisa (kvantitativni, kvalitativni); postupak publiciranja; znanstvena komunikacija prilikom publiciranja radova (primjeri dobre prakse - kako napisati cover letter, kako odgovoriti na dobivenu recenziju); peer review postupak i vrste (single-blind, double-blind i open peer review). Praktični dio radionice pokriva sljedeće sadržaje: 1) izrada strategije objavljivanja – odabir časopisa (pri čemu će se koristiti znanja/vještine stečene u radionici Znanstvena komunikacija 1), 2) komunikacija s uredništvom – kako napisati cover letter te kako odgovoriti na dobivenu recenziju.

Cilj radionice je osposobiti doktorande za izradu efikasne strategije publiciranja znanstvenog rada. Edukacijom o osobitostima znanstvene komunikacije oblikuju se temelji za podizanje kvalitete znanstveno-istraživačkog rada mladih/budućih znanstvenika/ca.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Chavarro, D., Tang, P., Rafols, I. (2017). Why Researchers Publish in Non-Mainstream Journals: Training, Knowledge Bridging and Gap-Filling. *Research Policy*, SWPS 2016-22. <https://ssrn.com/abstract=3014349> (obavezatna)

Chavarro, D., Rafols, I., & Tang, P. (2018). To what extent is inclusion in the Web of Science an indicator of journal 'quality'? *Research evaluation*, 27(2), 106-118. (preporučena)

Gastel, B., & Day, R. A. (2022). How to write and publish a scientific paper. ABC-CLIO. [part IV] (obavezatna)

Hicks, D. et al. (2015) 'Bibliometrics: The Leiden Manifesto for Research Metrics', *Nature*, 520/7548: 429–31. (preporučena)

Klingner, J. K., Scanlon, D., Pressley, M. J. (2005). How to Publish in Scholarly Journals. *Educational Researcher*, 34: 14-20. https://d32ogoqmya1dw8.cloudfront.net/files/earth_rendezvous/2015/mini_workshops/mw14/how_publish_scholarly_journals.pdf (obavezatna)

Moustafa, K. (2015). Does the Cover Letter Really Matter? *Sci Eng Ethics*, 21: 839-841. <https://doi.org/10.1007/s11948-014-9554-8> (obavezatna)

Yeo, M. A., Renandya, W. A., Tangkiengsirisin, S. (2022). Re-envisioning Academic Publication: From "Publish or Perish" to "Publish and Flourish." *RELC Journal*, 53(1): 266-275. <https://doi.org/10.1177/0033688220979092>; <https://drive.google.com/file/d/1B3Dwt0YAELuJzhyJQtLKITsvPSpIW8zR/view> (obavezatna)

Wager, E. Godlee, F., Jefferson, T. (2002). How To Survive Peer Review. London: BMJ Books

<https://www.bmj.com/sites/default/files/attachments/resources/2011/07/wager.pdf> (poglavlja 2, 4, 5, 6) (obavezatna)

EASE Guidelines for Authors and Translators of Scientific

[https://www.ease.org.uk/wp-](https://www.ease.org.uk/wp-content/uploads/2018/11/doi.10.20316.ESE_2018.44.e1.hr_.pdf)

[content/uploads/2018/11/doi.10.20316.ESE_2018.44.e1.hr_.pdf](https://www.ease.org.uk/wp-content/uploads/2018/11/doi.10.20316.ESE_2018.44.e1.hr_.pdf).pagespeed.ce.Kz4PQ525MT.pdfArticles.

(preporučena)

Webinar: Publishing in Academic Journals (EURAXESS, Taylor & Francis) <https://www.youtube.com/watch?v=f11Dr522oEg>

(preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

3 sata uvodnog predavanja, zatim 3 sata vježbe i/ili interaktivna diskusija. Praktičan dio (vježbe): diskusija, primjeri

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Za stjecanje bodova na ovoj radionici polaznik/ca mora ispuniti sljedeće obveze: redovito pohađanje nastave; aktivno sudjelovanje u raspravi i praktičnom dijelu radionice; ispitni zadatak – pisanje cover lettera te odgovora na primjedbe recenzenata.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

U skladu s općim sustavom praćenja kakvoće nastave na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata/ica.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 3

NAZIV PREDMETA/MODULA: Sustavno pretraživanje literature (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: doc. dr. sc. Goran Koletić

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Sustavnim pretraživanjem literature identificiraju se postojeći (istraživački) radovi koji obrađuju određeno (najčešće usko definirano) istraživačko pitanje. Ciljni se radovi potom kritički procjenjuju i analiziraju, a daljnju sintezu dobivenih rezultata možemo usmjeriti ka izradi, primjerice, sustavnog pregleda ili metaanalize. Radionica obuhvaća izradu sveobuhvatne strategije pretraživanja, odnosno sljedeće korake: 1) što pretraživati (formuliranje adekvatnog istraživačkog pitanja, okvir istraživačkog pitanja, izvedivost i opseg pretraživanja, izrada protokola pretraživanja, definiranje kriterija uključivanja/isključivanja); 2) gdje pretraživati (odabir odgovarajuće baze podataka, tj. sustava za pretraživanje, prednosti i nedostaci određenih sustava za pretraživanje, problem sive literature); 3) kako pretražiti (definiranje ključnih riječi i sinonima, izrada sintakse za pretraživanje); 4) kako upravljati ishodom pretraživanja (upoznavanjem s nekim od softvera za upravljanje referencama); 5) kako dokumentirati proces pretraživanja (izrada dijagrama toka, transparentno izvještavanje procesa pretraživanja koje omogućuje replikaciju) i 6) dohvaćanje jedinica pretraživanja (radova). Iako radionica ne obrađuje izradu sustavnog pregleda u užem smislu, dotiče se aspekata pretraživanja i izvještavanja koji su ključni za izradu kvalitetnog sustavnog pregleda (s ili bez metaanalitičke komponente).

Cilj radionice je upoznati doktoranade/ice s osnovnim koracima sustavnog pretraživanja literature u društvenim znanostima i osnovnim predradnjama potrebnim za kvalitativnu ili kvantitativnu sintezu ishoda pretraživanja..

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Bramer, W. M., De Jonge, G. B., Rethlefsen, M. L., Mast, F., Kleijnen, J. (2018). A systematic approach to searching: an efficient and complete method to develop literature searches. *Journal of the Medical Library Association*, 106(4). <https://doi.org/10.5195/jmla.2018.283> (preporučena)

Cooper, C., Booth, A., Varley-Campbell, J., Britten, N., Garside, R. (2018). Defining the process to literature searching in systematic reviews: a literature review of guidance and supporting studies. *BMC Medical Research Methodology*, 18(1), 85. <https://doi.org/10.1186/s12874-018-0545-3> (obavezatna)

Grant, M. J., Booth, A. A typology of reviews: an analysis of 14 review types and associated methodologies. *Health Information and Libraries Journal*, 26, 91-108. <https://doi.org/10.1111/j.1471-1842.2009.00848.x> (preporučena)

Gusenbauer, M., Haddaway, N. R. (2020). Which academic search systems are suitable for systematic reviews or meta-analyses? Evaluating retrieval qualities of Google Scholar, PubMed, and 26 other resources. *Research Synthesis Methods*, 11(2), 181-217. <https://doi.org/10.1002/jrsm.1378> (preporučena)

Johnson, B. T., Hennessy, E. A. (2019). Systematic reviews and meta-analyses in the health sciences: Best practice methods for research syntheses. *Social Science & Medicine*, 233, 237-251. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2019.05.035> (obavezatna)

Kugley, S., Wade, A., Thomas, J., Mahood, Q., Jørgensen, A. K., Hammerstrøm, K., Sathe, N. (2017). Searching for studies: a guide to information retrieval for Campbell systematic reviews. *Campbell Systematic Reviews*, 13(1), 1-73. <https://doi.org/10.4073/cmg.2016.1> (obavezatna)

Moher, D., Liberati, A., Tetzlaff, J., Altman, D. G. (2009). Preferred reporting items for systematic reviews and meta-analyses: the PRISMA statement. *BMJ*, 339(jul21 1), b2535–b2535. <https://doi.org/10.1136/bmj.b2535> (obavezatna)

Protogerou, C., Hagger, M. S. (2019). A Case For a Study Quality Appraisal in Survey Studies in Psychology. *Frontiers in Psychology*, 9:2788. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.02788> (preporučena)

Research Masterminds. (2022). "Systematic Reviews" (playlist). <https://www.youtube.com/c/ResearchMasterminds> (preporučena)

Siddaway, A. P., Wood, A. M., Hedges, L. V. (2019). How to Do a Systematic Review: A Best Practice Guide for Conducting and Reporting Narrative Reviews, Meta-Analyses, and Meta-Syntheses. *Annual Review of Psychology*, 70(1), 747-770. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-010418-102803> (obavezatna)

Vlašiček, D., Flis, I. (2021). Otvorena znanost. Kratak pregled pokreta i metodološkog značaja. *Revija za sociologiju*, 51(3), 507-516. <https://hrcak.srce.hr/269814> (preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Izrada strategije pretraživanja i izvještaja o ishodu pretraživanja.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 4

NAZIV PREDMETA/MODULA: Recenziranje znanstvenih radova (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: izv. prof. dr. sc. Ivan Landripet

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski

BROJ SATI NASTAVE: 8

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Radionica obrađuje sljedeće teme: temeljni ciljevi i svrha recenzijskog postupka u okviru znanstvene produkcije; historijat i mjesto recenziranja u suvremenoj znanosti; vrste recenziranja s obzirom na poznavanje identiteta autora i recenzenata te s obzirom na fazu pripreme rukopisa u kojoj se primjenjuje; etičke smjernice za recenziranje znanstvenih radova; kriteriji za prihvaćanje recenzijskog angažmana; osnovni postupci u vrednovanju znanstvenog rada i izradi recenzije; razlikovanje nužnih i poželjnih te ostvarivih i neostvarivih izmjena; razlike u recenziranju različitih vrsta znanstvenih radova; razlikovanje recenziranja i uređivanja znanstvenih radova; komunikacija s autorima i urednicima; temeljni nedostaci i kritike recenziranja kao elementa znanstvene produkcije te mogućnosti zloupotrebe recenziranja. Cilj radionice osposobiti je polaznike za samostalno recenziranje znanstvenih radova. Uz to, znanja i vještine koje se stječu na predmetu izgrađuju kritični odnos prema vlastitom znanstvenoistraživačkom radu i pisanju znanstvenih tekstova, uključujući doktorski rad.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Bravo, G., Grimaldo, F., López-Iñesta, E., Mehmani, B., Squazzoni, F. (2019). The effect of publishing peer review reports on referee behavior in five scholarly journals. *Nature communications*, 10(1): 322. (obavezatna)

Brezis, E. S., Birukou, A. (2020). Arbitrariness in the peer review process. *Scientometrics*, 123: 393-411. (obavezatna)

Caputo R. K. (2019). Peer Review: A Vital Gatekeeping Function and Obligation of Professional Scholarly Practice. *Families in Society*, 100(1): 6-16. (obavezatna)

Cosgrove, A., Cheifet, B. (2018). Transparent peer review trial: The results. *Genome Biology*, 19(1): 206. (obavezatna)

Csiszar, A. (2016). Peer review: Troubled from the start. *Nature*, 532: 306-308. (obavezatna)

Hames, I. (2013). COPE Ethical Guidelines for Peer Reviewers. Committee for Publication Ethics, <https://publicationethics.org/files/Peer%20review%20guidelines.pdf> (obavezatna)

Lovejoy, T. I., Revenson, T. A., France, C. R. (2011). Reviewing manuscripts for peer-review journals: A primer for novice and seasoned reviewers. *Annals of Behavioral Medicine*, 42(1): 1-13. (obavezatna)

Maner, J. K. (2014). Let's Put Our Money Where Our Mouth Is: If Authors Are to Change Their Ways, Reviewers (and Editors) Must Change With Them. *Perspectives on Psychological Science*, 9(3): 343-351. (obavezatna)

Noble W. S. (2017). Ten simple rules for writing a response to reviewers. *PLoS computational biology*, 13(10): e1005730. (obavezatna)

Pontille, D., Torny, D. (2015). From Manuscript Evaluation to Article Valuation: The Changing Technologies of Journal Peer Review. *Human Studies*, 38: 57-79. (obavezatna)

Ross-Hellauer T. (2017). What is open peer review? A systematic review. *F1000Research*, 6: 588. (obavezatna)

Siler, K., Lee, K., Bero, L. (2015). Measuring the effectiveness of scientific gatekeeping. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 112(2): 360-365. (obavezatna)

Tennant J. P. (2018). The state of the art in peer review. *FEMS microbiology letters*, 365(19): fny204. (obavezatna)

Tennant, J. P. i sur. (2017). A multi-disciplinary perspective on emergent and future innovations in peer review. *F1000Research*, 6: 1151. (obavezatna)

Wiley (2022). How to Perform a Peer Review. <https://authorservices.wiley.com/Reviewers/journal-reviewers/how-to-perform-a-peer-review/index.html> (obavezatna)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum, individualne konzultacije usmjerene na vrednovanje samostalno izrađenog rada.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature, sudjelovanje u praktičnoj nastavi i samostalna izrada dviju recenzija znanstvenih radova (vrednovanje po jednog empirijskog i preglednog rada).

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 5

NAZIV PREDMETA/MODULA: Znanstveno-istraživačka etika (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: dr.sc. Adrijana Šuljok, viša znanstvena suradnica i izv. prof. dr. sc. Ksenija Klasnić

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski

BROJ SATI NASTAVE: 12

OKVIRNI SADRŽAJ PRDMETA/MODULA

Radionica se sastoji od dva dijela te će se održati u dva termina. U prvom dijelu studentice i studenti bit će upoznati s važnim teorijskim konceptima i relevantnim dokumentima iz područja znanstveno-istraživačke etike u sociologijskim istraživanjima. Uvodno će se krenuti od sociološkog određenja profesionalne etike znanstvenika. Studenti će upoznati osnove razvoja znanstveno-istraživačke etike s naglaskom na etičkim pitanjima u kontekstu demokratizacije znanosti i njezine društvene odgovornosti. Problematizirat će se znanstveno nepoštenje i prijevare u znanosti (etički upitna ponašanja znanstvenika) uz primjere neetičnog ponašanja u znanstveno-istraživačkom radu i razlika među znanstvenim područjima prema učestalosti etički upitnih ponašanja. Također će se upoznati s etičkim praksama u publiciranju (npr. kriteriji za autorstvo, „data availability“, „text-recycling“). Od relevantnih dokumenata poseban će naglasak biti na Etičkom kodeksu Sveučilišta u Zagrebu i Etičkom kodeksu Hrvatskog sociološkog društva.

Drugi dio radionice zahtijevat će od studentica i studenata da ispune obrazac za prijavu istraživanja (ili neke njegove dionice) kojeg planiraju provoditi u sklopu izrade vlastite doktorske disertacije. U ovom praktičnom dijelu radionice zasebno će se komentirati predane prijave, a poseban će osvrt biti na komparaciji i problematizaciji tipičnih etički spornih mjesta pri upotrebi kvantitativne i kvalitativne metodologije, s posebnim naglaskom na prikupljanje podataka metodama ankete, etnografije, polustrukturiranih intervjua i fokusnih grupa.

Cilj radionice jest razvijanje etičnosti u znanstveno-istraživačkom radu i podizanje kvalitete znanstveno-istraživačkog rada mladih/budućih znanstvenika/ca.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Bos, J. (2020). Research Ethics For Students In The Social Sciences. Springer.
<https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/978-3-030-48415-6.pdf> (obavezatna)

Etički kodeks Hrvatskog sociološkog društva. <http://hsd.hr/wp-content/uploads/sites/598/2021/06/Eti%C4%8Dki-kodeks-HSD-a.pdf> (obavezatna)

Etički kodeks Sveučilišta u Zagrebu.

http://www.unizg.hr/fileadmin/rektorat/O_Sveucilistu/Dokumenti_javnost/Propisi/Pravilnici/Eticki_kodeks.pdf

http://www.unizg.hr/fileadmin/rektorat/O_Sveucilistu/Dokumenti_javnost/Propisi/Pravilnici/odluka-o-izmjenama-i-dopunama-Etickog-kodeksa-Sveucilista-u-Zagrebu_13_11_2018.pdf (obavezatna)

Iphofen, R., Tolich, M. (2018). The Sage handbook of qualitative research ethics. Los Angeles: SAGE. (preporučena)

Israel, M. (2015). Research ethics and integrity for social scientists. Los Angeles: SAGE. (preporučena)

Oliver, P. (2010). The Student's Guide To Research Ethics. McGraw-Hill Open University Press. (preporučena)

Prpić, K. (1997). Profesionalna etika znanstvenika. Zagreb: IDIZ. (preporučena)

Resnik, D. (1998). The Ethics of Science. London/New York: Routledge. (preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Pohađanje nastave, čitanje literature, sudjelovanje u praktičnoj nastavi, ispunjavanje prijave istraživanja nadležnom etičkom povjerenstvu, komentiranje tuđih prijava i sudjelovanje u raspravi.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

U skladu s općim sustavom praćenja kakvoće nastave na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata/ica.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 6

NAZIV PREDMETA/MODULA: Kvalitativna analiza sadržaja (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: doc. dr. sc. Helena Popović

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Kvalitativna analiza sadržaja je metoda za sistematično sažimanje, opisivanje i interpretaciju teksta. Primjenjuje se na simboličkim materijalima koji traže interpretaciju i povezivanje samog teksta sa širim kontekstom. Može se primijeniti na podacima koji su generirani istraživačkim procesom (transkripti intervjua, fokus grupa) ili podacima koji su prikupljeni iz sekundarnih izvora (različiti tipovi dokumenata). Predložena radionica uključuje sljedeće tematske cjeline: 1. obilježja kvalitativne analize sadržaja (i razlike u odnosu na kvantitativnu); 2. pregled pojedinih (fleksibilnih i cirkularnih) faza u istraživačkom procesu: definiranje istraživačkog pitanja, odabir materijala za analizu (svrsishodan uzorak), definiranje jedinice analize, razvoj protokola, testiranje protokola, evaluacija i modifikacija protokola, analiza materijala, interpretacija i prezentacija rezultata istraživanja; 3. primjeri praktične primjene kvalitativne analize sadržaja; te 4. parcijalna aplikacija na mikro primjeru (koristeći bazu podataka medijskih objava). Cilj modula jest upoznati studente sa temeljnim obilježjima metode, uz primjere njezine praktične upotrebe, kako bi je, u perspektivi, mogli samostalno provesti.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Altheide, L., Schneider, D., Christopher, J. (2017). *Qualitative media analysis*. London: SAGE. (preporučena)

Ericson, V. R., Baranek, M. P., Chan B. L. J. (2009). *Reading the News*. U: A. Hansen (ur.), *Mass Communication Research Methods*. 129-150. London: SAGE. (preporučena)

Kuckartz, U., Rädiker, S. (2023). *Qualitative Content Analysis. Methods, Practices and Software*. London: SAGE. (obavezatna)

Mayring, P. (2004). *Qualitative Content Analysis*. U: U. Flick, E. von Kardorff, I. Steinke (ur.), *A Companion to Qualitative Research*. 266-270. London: SAGE. (preporučena)

Schreier, M. (2012). *Qualitative Content Analysis in Practice*. London: SAGE. (obavezatna)

Stevens, P. A. (2022). *Qualitative Data Analysis: Key Approaches*. London: SAGE. [odabrana poglavlja]. (obavezatna)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature i izrada nacrtu istraživanja (uključujući protokol) u kojemu je KAS primjerena metoda.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 7

NAZIV PREDMETA/MODULA: Osnove tematske analize (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: izv. prof. dr. sc. Jasmina Božić

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: dr. sc. Tanja Vučković Juroš, poslijedoktorandica

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Ova će radionica upoznati sudionika s osnovama tematske analize. Radi se o jednoj od popularnijih metoda kvalitativne analize, toliko popularnoj da naziv 'tematska analiza' zapravo obuhvaća mnoštvo različitih pristupa. Ti se pristupi vode drugačijim specifičnim tehnikama i pretpostavkama kvalitativne analize, iako većina njih dijeli neke glavne zajedničke elemente, poput sustavnog kodiranja podataka temeljenih na većem ili manjem broju prikupljenih jedinica (intervjua, fokusnih grupa, novinskih članaka, Facebook postova, itd.) i analitičkog identificiranja tema na temelju tih kodova. Iako ćemo nakratko spomenuti i neke druge moguće pristupe tematskoj analizi, u ovoj ćemo se radionici usredotočiti na pristup blizak reflektivnoj tematskoj analizi kojeg su recentno popularizirale Braun i Clarke. Unutar toga pristupa, kodiranju se može pristupiti i induktivno i deduktivno (ili kombinacijom oba pristupa), a 'teme' se odnose na obrasce značenja (a ne, primjerice, opisne sažetke ili kategorije vodiča za intervjuiranje) koje kvalitativna analitičarka identificira na temelju prikupljenih podataka i vođena svojom teorijskom orijentacijom i specifičnim istraživačkim pitanjima.

Radionica je koncipirana kao niz metodoloških komentara i praktičnih vježbi kroz koje će se sudionici upoznati s:

- Važnošću procesa familijarizacije s podacima prije početka kodiranja, te ključnom ulogom dokumentiranja istraživačko-analitičkog procesa i kontinuirane pripreme terenskih, metodoloških, analitičkih, teorijskih i reflektivnih bilježaka (engl. memoing).

- Nekim tehnikama kodiranja poput otvorenog i fokusiranog kodiranja, kao i raznim pristupima kodiranju, uključujući kontinuueme induktivnog i deduktivnog kodiranja, te semantičkog i latentnog kodiranja. Pažnja će se posvetiti i alatima koji mogu pomoći u organizaciji podataka i procesu kodiranja (primjerice, besplatni softver s otvorenim kodom Taquette).

- Analitičkim procesom identificiranja i razvijanja tema kao obrazaca značenja.

- Glavnim načinima prezentacija tema u istraživačkim izvještajima i radovima, te razlikom između ilustrativnog i analitičkog korištenja citata iz podataka pri prezentaciji tema.

Cilj je radionice prezentirati osnove tematske analize, omogućiti sudionicima informirano donošenje odluke o tipu tematske analize koji najbolje odgovara njihovim potrebama i metodološkim pretpostavkama, te ih osposobiti za samostalno provođenje tematske analize reflektivnog tipa.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Braun, V., Clarke, V. (2021). Thematic Analysis. A Practical Guide. SAGE [<https://study.sagepub.com/thematicanalysis>] (obavezatna)

Braun, V., Clarke, V. (2021). One size fits all? What counts as quality practice in (reflexive) thematic analysis?. *Qualitative research in psychology*, 18(3): 328-352. <https://doi.org/10.1080/14780887.2020.1769238> (preporučena)

Emerson, R. M., Fretz, R. I., Shaw, L. L. (1995 ili 2011). *Writing Ethnographic Fieldnotes* (Chapter 6: Processing Fieldnotes: Coding and Memoing). University of Chicago Press. (preporučena)

Saldaña, J. (2015). *The Coding Manual for Qualitative Researchers* (3rd. ed.). SAGE. [<https://study.sagepub.com/saldanacoding3e>] (obavezatna)

Rampin et al., (2021). Taguette: open-source qualitative data analysis. *Journal of Open Source Software*, 6(68): 3522. <https://doi.org/10.21105/joss.03522> [<https://www.taguette.org>] (preporučena)

Dodatni resursi: <https://www.thematicanalysis.net> (preporučena) **OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE**

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature, provođenje jednog BNIM intervjua i izrada zadatka koji uključuje transkript i refleksivnu analizu istog.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 8

NAZIV PREDMETA/MODULA: Kritička analiza diskursa (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: doc. dr. sc. Helena Popović

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Radionica uključuje pregled teorijskih i metodoloških pretpostavki u temelju kritičke analize diskursa kao kvalitativne i interpretativne metode za analizu teksta. Budući da je jezik ključan u reprodukciji, legitimaciji i primjeni moći u okviru društvenih odnosa i institucija, fokus je na analizi jezika i njegovoj široj kontekstualnoj upotrebi. U okviru kritičke analize diskursa jezik se poima kao konstrukt, pri čemu je diskurs središnji objekt analize koji se razumije kao oblik djelovanja. Nakon pregleda ključnih koncepata (diskurs, ideologija, moć, znanje...) i njihovog suodnosa, pristupa se glavnim obilježjima metode, te postupcima u primjeni kritičke analize diskursa i to s obzirom na nekoliko segmenta istraživačkog procesa: definiranje određene domene društvenog života, definiranje istraživačkog pitanja, prikupljanje tekstualnog materijala koji je vezan uz istraživačko pitanje, kodiranje i analiza podataka koji uključuju interpretativni proces detaljnog istraživanja teksta, te prezentacija rezultata. Budući da postoje različiti pristupi kritičkoj analizi diskursa, ovdje se fokusiramo na autore/autorice Ruth Wodak, Normana Fairclougha i Teuna van Dijka i specifične tehnike koje predlažu za „otvaranje“ teksta. Navedeni će pristupi/tehnike biti primijenjeni na specifičnom tekstu koji će poslužiti kao primjer provedbe kritičke analize diskursa.

Cilj radionice jest upoznati studente sa temeljnim obilježjima kritičke analize diskursa, uz primjere njezine praktične upotrebe, kako bi je, u perspektivi, mogli samostalno provesti.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Blackledge, A. (2005). *Discourse and Power in a Multilingual World*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Co. (obavezatna)

Fairclough, N. (1992). *Discourse and Social Change*. Cambridge: Polity Press. (obavezatna)

Fairclough, N. (2003). *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. London/New York: Routledge. (preporučena)

Gill, R. (2009). *Introducing Discourse Analysis*. U: A. Hansen (ur.), *Mass Communication Research Methods*. 218-236. London: SAGE. (obavezatna)

Stevens, P. A. (2022). *Qualitative Data Analysis: Key Approaches*. London: SAGE [odabrana poglavlja] (obavezatna)

Van Dijk, T. (2000). *New(s) Racism: A Discourse Analytical Approach*. U: S. Cottle (ur.), *Ethnic Minorities and the Media*. 211-226. Philadelphia: Open University Press. (preporučena)

van Dijk, T. A. (1993). *Principles of critical discourse analysis*. *Discourse and Society*, 4(2): 249-283. (preporučena)

Wood, A. L., Kroger, O. R. (2000). *Doing Discourse Analysis: Methods for Studying Action in Talk and Text*. Poglavlje: *Warranting in Discourse analysis*. London: SAGE (str. 163-178). (preporučena)

Wodak, R., Meyer, M. (ur.) (2001). *Methods of Critical Discourse Analysis*. London: SAGE. (obavezatna)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature i analiza teksta koristeći kritičku analizu diskursa.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 9

NAZIV PREDMETA/MODULA: Biografska-narativna-interpretativna metoda intervjuiranja (BNIM) (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: izv. prof. dr. sc. Jasmina Božić

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: dr. sc. Tanja Vučković Juroš, poslijedoktorandica

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Kroz ovu radionicu, sudionici će se upoznati s osnovama biografske-narativne-interpretativne metode intervjuiranja (BNIM) koju je razvio Tom Wengraf u interakcionističkoj i fenomenološkoj tradiciji. Radi se nestrukturiranoj, odnosno vrlo slabo strukturiranoj metodi intervjuiranja pogotovo prikladnoj u biografskim pristupima koji u fokus stavljaju narative sudionika istraživanja kao početnu točku razumijevanja njihovih subjektiviteta. Ova metoda jest istovremeno vrlo fleksibilna metoda intervjuiranja budući da u potpunosti može biti prilagođena narativima sudionika koji moguće nisu bili anticipirani od strane istraživača/intervjuera. No, istodobno se radi i o metodi koja je vrlo zahtjevna za intervjuera budući da zahtjeva vrlo koncentriranu uključenost u sam proces intervjuiranja te strogo slijeđenje principa BNIM-a kako bi dobiveni narativ pružio dubinsko razumijevanje sudionika, a istovremeno i odgovorio na istraživačka pitanja koja su vodila intervjuu. U radionici ćemo se usredotočiti na praktične elemente provođenja BNIM intervjua i postavljanja BNIM pitanja i potpitanja s ciljem da sudionici nakon završene radionice mogu samostalno provesti BNIM intervju. Iako je sama metoda pogotovo prikladna za biografske i narativne pristupe, mnoge njezine tehnike mogu se prilagoditi i za druge potrebe, uključujući i proces postavljanja dodatnih pitanja / produblivanja teme u klasičnim polustrukturiranim intervjuiima.

Cilj radionice jest osposobiti polaznike za samostalnu uporabu BNIM tehnika intervjuiranja koje se nakon toga mogu koristiti za provođenje BNIM intervjua koji se pak mogu analizirati biografskim, narativnim, ali i ostalim metodama kvalitativne analize (poput tematske analize). No, osim tog primarnog cilja, sekundarni je cilj ukazati sudionicima kako da koriste BNIM tehnike i u ostalim metodama intervjuiranja kako bi prikupili bogatije iskaze sudionika.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Wengraf, T. (2000). Uncovering the General from Within the Particular: From Contingencies to Typologies in the Understanding of Cases. U: P. Chamberlayne, J. Bornat, T. Wengraf, (ur.). The turn to biographical methods in social science: Comparative issues and examples. 140-164. London: Routledge (obavezatna)

Wengraf, T. (2001) Qualitative Research Interviewing: Biographic Narrative and Semi-Structured Methods. Newbury Park, CA: Sage Publications. (obavezatna)

Wengraf, T. (2020). BNIM Short Guide bound with the BNIM Detailed Manual. Interviewing and case-interpreting for life-histories, lived periods and situations, and ongoing personal experiencing, using the Biographic-Narrative Interpretive Method (BNIM). https://www.researchgate.net/profile/Tom-Wengraf/publication/359618802_BNIM3_SHORT_GUIDE_2022/links/62458a685e2f8c7a034cb738/BNIM3-SHORT-GUIDE-2022 (preporučena)

Wengraf, T. (2020). BNIM Detailed Manual, Volume II: Interviewing. https://www.researchgate.net/publication/352539043_2_INTERVIEWING_Jan_2020 (preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature, provođenje jednog BNIM intervjua i izrada zadatka koji uključuje transkript i refleksivnu analizu istog.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 10

NAZIV PREDMETA/MODULA: Utemeljena teorija (*Grounded Theory*) (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: izv. prof. dr. sc. Jasmina Božić

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Radionica uključuje sljedeće aspekte utemeljene teorije kao vrste kvalitativne metodologije: povijesno-konceptualni kontekst i istraživačke tehnike kvalitativnog istraživačkog pristupa utemeljene teorije (grounded theory - GT) B. Glasera i A. Straussa; pravci unutar GT pristupa; kanoni i procedure GT pristupa; metoda stalnih usporedbi i metoda teorijskog uzorkovanja; tehnike in vivo, aksijalnog i selektivnog kodiranja te kategoriziranja podataka; korištenje pristupa utemeljene teorije i primjeri uporabe u primijenjenim istraživanjima; teorijsko zasićenje; određivanje središnje (jezgrene) kategorije - temeljnog društvenog procesa; odlike teorijskih objašnjenja izgrađenih pristupom GT; replikabilnost / pouzdanost / konzistentnost nalaza; utemeljena teorija u odnosu na druge istraživačke pristupe. Obratit će se pozornost na procjenu koje društvene fenomene je prikladno istraživati primjenom GT-a. Kodiranje podataka, konceptualizacija i proces izgradnje utemeljene teorije vježbat će se na zadanim podacima. Uz poznavanje teorijskih i metodoloških postavki GT, ciljevi radionice su osposobiti polaznike/ce za samostalno koncipiranje i provedbu kvalitativnog istraživanja putem GT pristupa te kritičko vrednovanje istraživanja provedenih primjenom GT pristupa.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Božić, J. (2010). Kako nastavnici Filozofskog fakulteta u Zagrebu razumiju Bolonjski proces?: Teorija lokalnog diskursa o Bolonjskom procesu generirana pristupom utemeljene teorije (doktorska disertacija). Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. (preporučena)

Charmaz K. (1991). *Good Days, Bad Days: The Self in Chronic Illness and Time*. New Brunswick, N. J.: Rutgers University Press. (preporučena)

Charmaz, K. (2000). Grounded theory: Objectivist and constructivist methods. U: N.K. Denzin i Y.S. Lincoln (ur.), *Handbook of Qualitative Research*. 509-536. London: SAGE. (obavezatna)

Corbin, J. M., Strauss, A. (1990). Grounded theory research: Procedures, canons, and evaluative criteria. *Qualitative Sociology*, 13(1): 3-21. (obavezatna)

Corbin, J. & Strauss, A. (2008). *Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*. Los Angeles: SAGE Publications. (preporučena)

Denscombe, M. (2007). *The Good Research Guide for Small-Scale Social Research Projects* (3rd ed.) Buckingham: Open University Press. [poglavlje 6] (obavezatna)

Glaser, B. G. & Strauss, A. L. (1967). *The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research*. Chicago: Aldine. (preporučena)

Glaser, B. G. (2002). Constructivist Grounded Theory? *Forum: Qualitative Social Research*, 3(3): Art. 12. (preporučena)

Puddephatt, A. J. (2006). Special: An interview with Kathy Charmaz: On constructing grounded theory. *Qualitative Sociology Review*, 2(3): 5-20. (obavezatna)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature i pisanje kritičkog osvrtu o odabranoj studiji izrađenoj putem pristupa grounded theory.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 11

NAZIV PREDMETA/MODULA: Računalno potpomognuta analiza kvalitativnih podataka 1 (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: doc. dr. sc. Petra Rodik

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Radionica ću upoznati polaznike s računalno potpomognutom analizom kvalitativnih podataka (Computer-Assisted Qualitative Data Analysis Software /CAQDAS/). Teme koje se obrađuju su sljedeće: relevantne definicije, terminologija, razvoj područja, glavna softverska rješenja u upotrebi danas; osnovni elementi QDAS (eng. qualitative data analysis software) programskih paketa; kako softver podražava korake u kvalitativnim ili mixed methods pristupima; uobičajene druge namjene korištenja QDAS-a (pregled literature, anotiranje i strukturiranje nestrukturiranih izvora podataka različitih formata). REFI-QDA standard, mogućnost prenošenja projekata iz jednog QDAS-a u druge; QDAS i arhiviranje kvalitativnih podataka.

Praktični rad obuhvaća upoznavanje s odabranim QDAS paketom (MAXQDA ili NVivo – ovisno o dogovoru sa studentima), preciznije: upoznavanje sa sučeljem, upoznavanje osnovnih alata za organizaciju, anotiranje (kodiranje i pisanje istraživačkih bilješki) te pretraživanje podataka. Središnji dio radionice fokusiran je na „prevođenje“ analitičkog pristupa u alate koje pruža QDAS paket, na primjerima jednog ili više konkretnih istraživačkih projekata. Pod „prevođenjem“, podrazumijeva se vještina refleksivnog korištenja alata programskog paketa, s ciljem strukturiranja i anotiranja baze podataka na način koji je usklađen sa strukturom konkretnog istraživačkog projekta (u pogledu vrste i strukture podataka te planiranih analiza, shodno postavljenim istraživačkim pitanjima).

Ciljevi radionice su: a) upoznavanje odabranog QDAS paketa uz savladavanje alata za organizaciju, anotiranje i pretraživanje podataka te b) osposobljavanje polaznika/ca za samostalno postavljanje vlastitog istraživačkog projekta u sučelje QDAS paketa.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Chandra, Y., Shang, L. (2019). Qualitative Research Using R: A Systematic Approach (Computer-Assisted Qualitative Research: An Overview). 21-31. https://doi.org/10.1007/978-981-13-3170-1_2 (preporučena)

Evers, J., Caprioli, M. U., Stefan Nöst, Nöst, S., Gregor Wiedemann, Wiedemann, G. (2020). What is the REFI-QDA Standard: Experimenting With the Transfer of Analyzed Research Projects Between QDA Software. *Challenging Times – Qualitative Methods and Methodological Approaches to Research on Time*, 21(2). <https://doi.org/10.17169/fqs-21.2.3439> (preporučena)

Kalpokas, N., Radivojevic, I. (2021). Bridging the Gap Between Methodology and Qualitative Data Analysis Software: A Practical Guide for Educators and Qualitative Researchers: *Sociological Research Online*, 136078042110035. <https://doi.org/10.1177/13607804211003579> (obavezatna)

Lewins, A., Silver, C. (2014). *Using Software in Qualitative Research: a Step-by-step Guide*. SAGE. (obavezatna)

Rodik, P., Primorac, J. (2015). To Use or Not to Use: Computer-Assisted Qualitative Data Analysis Software Usage among Early-Career Sociologists in Croatia. *Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research*, 16(1). Retrieved from <http://www.qualitative-research.net/index.php/fqs/article/view/2221> (preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Sudjelovanje na radionici. Postavljanje vlastitog istraživačkog projekta u odabranom softverskom paketu i kraća usmena diskusija o istom. Uvidom u predanu MAXQDA ili NVivo projektenu datoteku koja sadrži strukturiranu bazu podataka, kodnu

matricu i bilješke, evaluirat će se način korištenja alata QDAS paketa u kontekstu strukture, ciljeva i istraživačkih pitanja konkretnog istraživačkog projekta.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 12

NAZIV PREDMETA/MODULA: Računalno potpomognuta analiza kvalitativnih podataka 2 (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: doc. dr. sc. Petra Rodik

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Radionica se nastavlja na znanja i vještine stečene na radionici Računalno potpomognuta analiza kvalitativnih podataka 1.

Praktični rad u programskom paketu MAXQDA ili NVivo (ovisno o dogovoru sa studentima): rad na pripremljenim primjerima te rad na vlastitim podacima koje će studenti koristiti pri izradi disertacije.

Kroz praktični rad na podacima polaznici će usvojiti sljedeća znanja i vještine: kodiranje i analitički rad s kodovima (izgradnja kodne matrice i kodne knjige), eksploratorna pretraživanja, analitička pretraživanja; generiranje jednostavnih i složenijih prikaza rezultata, korištenje alata za izgradnju konceptualnih mapa. Ovisno o interesima studenata, uz navedene sadržaje obradit će se neka od sljedećih, opcionalnih tema: timski rad, rad s video materijalima, rad s podacima s društvenih mreža, izrada pregleda literature uz pomoć MAXQDA ili NVivo-a.

Ciljevi radionice su: a) savladati korištenje alata za analitičko pretraživanje baze podataka (temeljem kodne matrice, bilješki, varijabli itd.) i b) naučiti generirati prikaze rezultata u svrhu njihove prezentacije u budućim publikacijama.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Lewins, A., Silver, C. (2014). Using Software in Qualitative Research: a Step-by-step Guide. SAGE Publications. (obavezatna)

Maxwell, J. A. (2013). Conceptual Framework What Do You Think Is Going On? (Chapter 3). U: Qualitative research design: An interactive approach (3rd ed.). 39-72. SAGE Publications. (preporučena)

Miles, M. B., Huberman, A. M., Saldaña, J. (2013). Qualitative Data Analysis: A Methods Sourcebook (3rd ed.) SAGE Publications. (obavezatna)

Saldaña, J. (2021). The coding manual for qualitative researchers. SAGE Publications. (preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Sudjelovanje na radionici. Kraći pisani rad temeljem analize podataka iz vlastitog istraživačkog projekta u odabranom softverskom paketu popraćen projektnim datasetom; kraća usmena diskusija o pisanom radu i projektnom datasetu. Uvidom u predanu MAXQDA ili NVivo projektnu datoteku koja sadrži strukturiranu bazu podataka, kodnu matricu, bilješke te spremljene rezultate analitičkih pretraživanja, evaluirat će se način korištenja analitičkih alata unutar QDAS paketa. Uz to, evaluirat će se način prezentacije provedenih analiza i rezultata u pisanom radu.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 6

REDNI BROJ PREDMETA: 13

NAZIV PREDMETA/MODULA: Mješovita metodologija (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: prof. dr. sc. Aleksandar Štulhofer

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: dr. sc. Tanja Vučković Juroš, poslijedoktorandica

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Cilj je ove radionice pružiti uvid u osnove mješovite metodologije. Radi se o području koje posljednjih godina bilježi velik rast, iako je još uvijek u procesu institucionalizacije kao metodološko znanstveno polje. U skladu s time, postoje raznoliki pristupi i različiti naglasci u pristupima mješovite metodologije, iako sve više postoje i ključne točke slaganja. Radionica je usredotočena na te točke iz perspektive reflektivnog, teorijski utemeljenog pristupa mješovitim metodologijama i s naglaskom na praktične korake u planiranju istraživačkog dizajna temeljenog na mješovitim metodologijama. U radionici ćemo se baviti sljedećim temama:

- Što je mješovita metodologija? Zašto je (i zašto ne) raditi?
- Važnost teorijskog utemeljenja, metodologija vs. metode.
- Istraživačka pitanja mješovite metodologije. Praktični pogled na kvantitativnu/kvalitativnu podjelu (i kvantitativno- i kvalitativno-vođena istraživanja mješovite metodologije).
- Temeljni istraživački dizajni i hodogram istraživačkih odluka: 1) svrha istraživanja (konvergentni, eksplanatorni, eksplorativni dizajn); 2) vremenski slijed stadija prikupljanja podataka (paralelni/simultani i sekvencijalni dizajn); 3) međusobna ovisnost stadija prikupljanja podataka (nezavisni i zavisni dizajn).
- Kratak pogled na miješane metodologije u analizi i interpretaciji podataka.

Ove će se teme obraditi kroz primjere provedenih istraživanja mješovitih metodologija, kao i kroz vježbe mogućih primjena dizajna mješovite metodologije na istraživačka pitanja u fokusu interesa polaznika radionice.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Creswell, J. W., Clark, V. L. P. (2017). *Designing and Conducting Mixed Methods Research* (3rd Edition). SAGE. (obavezatna)

Hesse-Biber, S. N. (2010). *Mixed methods research: Merging theory with practice*. Guilford Press. (obavezatna)

Hesse-Biber, S. N., Johnson, R. B. (2015). *The Oxford Handbook of multimethod and mixed methods research inquiry*. Oxford University Press. (preporučena)

Morgan, D. L. (2007). Paradigms Lost and Pragmatism Regained. *Journal of Mixed Methods Research*, 1(1): 48-76. <https://doi.org/10.1177/2345678906292462> (preporučena)

Small, M. L. (2011). How to Conduct a Mixed Methods Study: Recent Trends in a Rapidly Growing Literature. *Annual review of sociology*, 37(1): 57-86. <https://doi.org/doi:10.1146/annurev.soc.012809.102657> (preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature i Izrada zadatka o osmišljavanju istraživačkog projekta temeljenog na miješanoj metodologiji vodeći se zadanim pitanjima.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 14

NAZIV PREDMETA/MODULA: Ordinalna logistička regresija (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: izv. prof. dr. sc. Ksenija Klasnić

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU:

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski

BROJ SATI NASTAVE: 8

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Ordinalna logistička regresija je metoda modeliranja koja se koristi kad je zavisna varijabla ordinalna. Ova analiza označava proširenje standardnog logističkog modela tako da se može analizirati zavisna varijabla ili ishod s više od dvije kategorije koje su poredane prema nekom prirodnom inherentnom poretku. Izračun omjera izgleda u ordinalnoj logističkoj regresiji analogan je standardnoj binarnoj logističkoj regresiji, osim što je riječ o jednom omjeru izgleda za sve usporedbe, što zahtijeva provjeru dodatnih pretpostavki.

Cilj je ove radionice pružiti osnovne teorijske postavke primjene ordinalne logističke regresije, te osposobiti polaznike za samostalnu analizu podataka temeljenih na korelacijskim (presječnim) istraživanjima. Radionica uključuje pregled osnovnih koncepata i pretpostavki ordinalne logističke regresije, a praktični dio radionice uključuje pripremu podataka te provedbu regresijske analize uz vodič kroz SPSS-ov output za čitanje i interpretaciju rezultata. Poseban naglasak bit će na interpretaciji i izvještavanju o rezultatima provedene analize.

Polaznici radionice trebali bi biti upoznati s osnovama inferencijalne statistike, višestruke linearne regresijske analize te binarne logističke regresije. Zbog praktičnog dijela radionice, poželjno je poznavanje rada u SPSS-u.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Abreu, M. N. S, Siqueira, A. L., Cardoso, C. S., Caiaffa, W. T. (2008). Ordinal logistic regression models: application in quality of life studies. *Cadernos de Saúde Pública*, 24 Sup 4: S581-S591. (preporučena)

Das, S., Rahman, R. M. (2011). Application of ordinal logistic regression analysis in determining risk factors of child malnutrition in Bangladesh. *Nutrition Journal*, 10(124): 2-11. (preporučena)

O'Connell, A. A. (2006). Logistic Regression Models for Ordinal response Variables. Sage University papers series. Quantitative applications in the social sciences; no. 146. (obavezatna)

Bender, R., Grouven, U. (1997). Ordinal Logistic Regression in Medical Research. *Journal of the Royal College of Physicians of London*, 31(5): 546-551. (preporučena)

Liu, X. (2009). Ordinal Regression Analysis: Fitting the Proportional Odds Model Using Stata, SAS and SPSS. *Journal of Modern Applied Statistical Methods*, 8(2): članak 30. (obavezatna)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature, sudjelovanje u praktičnoj nastavi, samostalna analiza jednog ordinalnog logističkog modela, pisanje izvještaja o provedbi i rezultatu analize.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 15

NAZIV PREDMETA/MODULA: Binarna logistička regresija (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: izv. prof. dr. sc. Ksenija Klasnić

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU:

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski

BROJ SATI NASTAVE: 8

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Binarna logistička regresija, koja se ponekad naziva i samo logističkom regresijom, je metoda modeliranja koja se koristi kad je zavisna varijabla, odnosno ishod binaran te je riječ o matematički kompleksnijoj metodi od linearne regresije zato što su matematičke procedure i pokazatelji na kojima se temelji poput prirodnih logaritama i omjera izgleda/šansi manje intuitivni. Ova analiza služi za predviđanje vjerojatnosti nekog događaja kao funkcije jedne ili više (prediktorskih) varijabli. U binarnoj logističkoj regresiji povezanost kriterija i prediktora interpretira se iz omjera izgleda, a modelom se predviđa logaritam omjera izgleda kriterija na temelju jednog ili više prediktora. Prije provedbe logističke regresije, potrebno je vidjeti jesu li sve potrebne pretpostavke za njezinu provedbu zadovoljene te ako nisu poduzeti određene mjere kako bi se adresirale poteškoće vezane uz njihovo nepoštovanje. Na kraju radionice ukratko će biti predstavljena i logika multinomijalne logističke regresijske analize kao ekstenzije binarne logističke regresije.

Cilj radionice jest pružiti osnovne teorijske postavke primjene binarne logističke regresije, te osposobiti polaznike za samostalnu analizu podataka temeljenih na korelacijskim (presječnim) istraživanjima. Radionica uključuje pregled osnovnih koncepata (vjerojatnost, izgled i logit) i pretpostavki binarne logističke regresije, a praktični dio radionice uključuje pripremu podataka te provedbu regresijske analize uz vodič kroz SPSS-ov output za čitanje i interpretaciju rezultata. Poseban naglasak bit će na interpretaciji i izvještavanju o rezultatima provedene analize.

Polaznici radionice trebali bi biti upoznati s osnovama inferencijalne statistike i višestruke linearne regresijske analize. Zbog praktičnog dijela radionice, poželjno je poznavanje rada u SPSS-u.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Fernandes, A. A. T., Figueiredo Filho D. B., Rocha E. C. D., Nascimento, W. D. S. (2020). Read this paper if you want to learn logistic regression. *Revista de Sociologia e Política*, 28(74). (preporučena)

Garson, G. D. (2014). *Logistic Regression: Binary and Multinomial*. Asheboro: Statistical Associates Publishing. (obavezatna)

Kleinbaum, D. G., Klein, M. (2002). *Logistic regression: a self-learning text*. Verlag New York Berlin Heidelberg: Springer. (preporučena)

McHugh, M. L. (2009). Omjer izgleda: izračun, uporaba i tumačenje. *Biochemia Medica*, 19(2): 120-126. (obavezatna)

Menard, S. (2002). *Applied Logistic Regression Analysis*. Thousand Oaks, CA: SAGE. (preporučena)

Nathanson, B. H., Higgins, T. L. (2008). An Introduction to Statistical Methods Used in Binary Outcome Modeling. *Seminars in Cardiothoracic and Vascular Anesthesia*, 12(3): 153-166. (preporučena)

Osborne, J. W. (2012). Logits and tigers and bears, oh my! A brief look at the simple math of logistic regression and how it can improve dissemination of results. *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 17(11): 1-11. (obavezatna)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature, sudjelovanje u praktičnoj nastavi, samostalna analiza jednog binarnog logističkog modela, pisanje izvještaja o provedbi i rezultatu analize.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 16

NAZIV PREDMETA/MODULA: Osnove moderacije i medijacije (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: izv. prof. dr. sc. Ksenija Klasnić i doc. dr. sc. Goran Koletić

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU:

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski

BROJ SATI NASTAVE: 8

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Analize kvantitativnih podataka u društvenim znanostima nerijetko iziskuju potrebu za analizom uloge treće varijable u povezanosti između određenog prediktora i kriterija. Ako treća varijabla mijenja povezanost (npr. jačinu) između prediktora i kriterija, govorimo o moderaciji. Ako treća varijabla povezuje prediktor i kriterij, čineći svojevrсни mehanizam, govorimo o medijaciji. No, pri tome treba imati na umu da je testiranje medijacije u presječnim istraživanjima donekle problematično te je nužno imati dobro teorijsko-konceptualno opravdanje za pretpostavku o medijaciji. Radionica uključuje pregled osnovnih koncepata OLS regresije, procjenu, testiranje i grafičko prikazivanje moderacijskih (interakcijskih) učinaka, procjenu i testiranje ukupnih, izravnih i neizravnih učinaka kod medijacije te interpretaciju i izvještavanje dobivenih rezultata. Praktični dio radionice uključuje jednostavne moderacijske i medijacijske analize koje će se provoditi u SPSS-u pomoću statističkog modula PROCESS. Polaznici radionice trebali bi biti upoznati s osnovama inferencijalne statistike i višestruke regresijske analize. Zbog praktičnog dijela radionice, poželjno je poznavanje rada u SPSS-u.

Ciljevi ove radionice su upoznati polaznike s osnovnim konceptualnim postavkama primjene moderacijske i medijacijske analize te osposobiti polaznike za samostalnu analizu podataka temeljenih na korelacijskim (presječnim) istraživanjima.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Baron, R. M., Kenny, D. A. (1986). The moderator-mediator variable distinction in social psychological research: conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 56(6): 1173-1182. <https://doi.org/10.1037//0022-3514.51.6.1173> (obavezatna)

Fairchild, A. J., McDaniel, H. L. (2017). Best (but oft-forgotten) practices: mediation analysis. *The American Journal of Clinical Nutrition*, 105(6): 1259-1271. <https://doi.org/10.3945/ajcn.117.152546> (preporučena)

Field A. (2013). *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics, 4th Edition*. Chapter 10: Moderation, mediation and more regression. SAGE Publications. <https://doi.org/10.3945/ajcn.117.152546> (obavezatna)

Hayes, A. F. (2018). *Introduction to Mediation, Moderation, and Conditional Process Analysis (Second Edition)*. The Guilford Press. (obavezatna)

Hayes, A. F. (2005). *Statistical Methods for Communication Science*. Routledge. [poglavlje 11]

Hayes, A. F. (2013). *Model Templates for PROCESS for SPSS and SAS*. <http://www.afhayes.com/> (preporučena)

Spector, P. E. (2019). Do not cross me: Optimizing the use of cross-sectional designs. *Journal of Business and Psychology*, 34(2): 125-137. <https://doi.org/10.1007/s10869-018-09613-8> (preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature, sudjelovanje u praktičnoj nastavi, samostalna analiza jednog moderacijskog i jednog medijacijskog modela, pisanje izvještaja o analizama.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 17

NAZIV PREDMETA/MODULA: Uvod u analizu ugniježđenih podataka (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: prof. dr. sc. Aleksandar Štulhofer

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Radionica kreće od pojašnjenja fenomena ugniježđenosti podataka i njegove neizbježnosti u društvenom životu. U tom kontekstu, predstaviti ćemo ugniježđenost u klasteriranim i panel uzorcima te probleme koji proističu iz neadekvatnog statističkog testiranja kompleksnih uzoraka. Polaznici će naučiti kako adekvatno procijeniti standardne pogreške u slučaju ugniježđenih podataka (Complex Sampling opcija u SPSS-u). Predstaviti ćemo i osnove mješovitog regresijskog modeliranja u besplatnom statističkom programu jamovi, odnosno uvođenje kontekstualnih (makro) varijabli nakon procjene intra-klasne korelacije. U radionici će se razmotriti i dilema kada koristiti tzv. mixed effects (mješovito regresijsko modeliranje), a kada fixed effects regresijsko modeliranje. Po završetku radionice, polaznici će znati adekvatno tretirati ugniježdene podatke uporabom robusnih standardnih pogrešaka, odnosno primjenom višerazinskog regresijskog modeliranja.

Ciljevi radionice su razumijevanje prirode ugniježđenih podataka te poznavanje i sposobnost samostalne primjene postupaka koji osiguravaju valjanu estimaciju procjena u složenim probabilističkim uzorcima.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

McCoach, D. B., Adelson, J. (2010). Dealing with dependence (Part I): Understanding the effects of clustered data. *Gifted Child Quarterly*, 54: 152-155. (obavezatna)

McCoach, B. (2010). Dealing with dependence (Part II): A gentle introduction to hierarchical linear modeling. *Gifted Child Quarterly*, 54: 252-256 (obavezatna)

Mansournia, M. i sur. (2021). Reflection on modern methods: demystifying robust standard errors for epidemiologists. *International Journal of Epidemiology* 50: 346–351. (preporučena)

Aguinis, H., Gottfredson, R, & Culpepper, S. (2013). Best-practice recommendations for estimating cross-level interaction effects using multilevel modeling. *Journal of Management* 20: 1-39. (preporučena)

Merlo, J. i sur. (2005). A brief conceptual tutorial of multilevel analysis in social epidemiology: Linking the statistical concept of clustering to the idea of contextual phenomenon. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 59: 443-449. (obavezatna)

Austin, P., Goel, V., van Walraven, C. (2001). An Introduction to Multilevel Regression Models. *Revue Canadienne de Sante Publique*, 92: 150-154. (preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature i izrada kraćeg analitičkog rada (obuhvaća analizu s uključenom complex sampling opcijom te testiranje mješovitim regresijskim modelom).

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 18

NAZIV PREDMETA/MODULA: Napredno višerazinsko regresijsko modeliranje (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: doc. dr. sc. Taylor Kohut

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Engleski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Radionicom će se nadograditi sadržaj radionice Uvod u analizu ugniježđenih podataka. U tu svrhu, radionica će tematizirati značajke dvorazinskih ugniježđenih modela između subjekata, dvorazinskih ugniježđenih modela unutar subjekta, kao i međurazinske interakcije te napredne opcije za procjenu matrica kovarijancije slučajnih učinaka (*random effects*). Analize će se provoditi u statističkom softverskom paketu SPSS. Na temelju procjene veličine intraklasne korelacije (ICC), studenti će naučiti o klasteriranju, koje povećava standardne pogreške u slučaju dizajna između subjekata, ali smanjuje standardne pogreške u slučaju dizajna unutar subjekata dizajne. Radionica će staviti naglasak na testiranje hipoteza, ali će se raspravljati i o metodama eksplorativne izgradnje modela. Također će se ponovno osvrnuti na pitanje kada su najprikladniji modeli s fiksnim (*fixed-effects*), u odnosu na modele s mješovitim učincima (*mixed-effects*).

Radionica ima za cilj ojačati sposobnost studenata da ispravno analiziraju ugniježdene podatke i proširiti znanje o statističkim obradama podataka različite (višerazinske) strukture.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Goldstein, H. (2007). Becoming Familiar with Multilevel Modelling. 133-135. Retrieved From <https://Harveygoldsteinweb.Files.Wordpress.Com/2019/02/Becoming-Familiar-With-Multilevel-Modelling.pdf> (preporučena)

Peugh, J. L., Enders, C. K. (2005). Using The SPSS Mixed Procedure to Fit Cross-Sectional and Longitudinal Multilevel Models. *Educational And Psychological Measurement*, 65(5): 717-741. (obavezatna)

West, B. T. (2009). Analyzing Longitudinal Data with The Linear Mixed Models Procedure In SPSS. *Evaluation & The Health Professions*, 32(3): 207-228. (preporučena)

Shek, D. T., Ma, C. (2011). Longitudinal Data Analyses Using Linear Mixed Models in SPSS: Concepts, Procedures, and Illustrations. *The Scientific World Journal*, 11: 42-76. (obavezatna)

West, B. T., Welch, K. B., Galecki, A. T. (2007). *Linear Mixed Models: A Practical Guide Using Statistical Software*. CRC Press. [poglavlje 2] (preporučena)

Tabachnick, B. G., Fidell, L. S. (2007). *Using Multivariate Statistics*. Allyn & Bacon/Pearson Education. [poglavlje 15] (obavezatna)

Kenny, D. A., Kashy, D. A., Cook, W. L., Simpson, J. A. (2006). *Dyadic Data Analysis*. New York, Ny: Guilford. [poglavlje 4] (preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje predložene literature i pisanje kratkog analitičkog rada koji uključuje *mixed-effects* analizu u okviru *split-plot* dizajna studije (uključuje komponente unutar i između subjekata).

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 19

NAZIV PREDMETA/MODULA: Analiza latentnih klasa i profila (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: izv prof. dr. sc. Azra Tafro

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 8

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Radionica uključuje sljedeće sadržaje: vrste latentnih varijabli i pridruženi modeli mješavina (mixture models); razlike između modela latentnih klasa (diskretne; LCA) i latentnih profila (neprekidne latentne varijable; LPA); teorijska pozadina, svojstva i metode procjene modela latentnih klasa i profila; dijagnostika i ocjena kvalitete modela; interpretacija i kriteriji odabira modela; te uključivanje kovarijata i distalnih varijabli uz metode korekcije greške. Za modeliranje LPA i LCA studenti će koristiti besplatni statistički program R (RStudio) te pakete polCA i mclust. Cilj modula osposobiti je studente za samostalno provođenje i interpretaciju rezultata analize latentnih klasa i latentnih profila.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Linzer, D. A., Lewis, J. B. (2011). polCA: An R package for polytomous variable latent class analysis. *Journal of statistical software*, 42: 1-29. (preporučena)

Masyn, K. E. (2013). 25 latent class analysis and finite mixture modeling. *The Oxford handbook of quantitative methods*, 2: 551. (obavezatna)

Oberski, D. (2016). Mixture models: Latent profile and latent class analysis. U: *Modern statistical methods for HCI*. 275-287. Cham: Springer. (obavezatna)

Scrucca, L., Fop, M., Murphy, T. B., Raftery, A. E. (2016). mclust 5: clustering, classification and density estimation using Gaussian finite mixture models. *The R journal*, 8(1): 289. (preporučena)

Vermunt, J. K. (2010). Latent class modeling with covariates: Two improved three-step approaches. *Political analysis*, 18(4): 450-469. (preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature i Izrada kraćeg analitičkog rada u kojem se predstavlja model LCA ili LPA.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 20

NAZIV PREDMETA/MODULA: Strukturalno modeliranje 1 (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: prof. dr. sc. Aleksandar Štulhofer

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Radionica uključuje sljedeće tematske jedinice: manifestne i latentne varijable, prednosti i nedostaci; prednosti latentnog pristupa analizi odnosa među pojavama/konstruktima od interesa: razlika između eksploratorne i konfirmacijske faktorske analize (KFA); provedba KFA u besplatnom statističkom programu JASP; indikatori pristajanja latentnih modela podacima; testiranje razina invarijantnosti latentnog modela u dvije skupine sudionika istraživanja (multigrupna KFA); analiza traga (s manifestnim varijablama) i njezina provedba korištenjem lavaan sintakse u programu JASP; usporedba alternativnih latentnih modela.

Cilj radionice osposobiti je studente za samostalno provođenje i interpretaciju rezultata KFA te analize traga s manifestnim varijablama.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Hooper, D., Coughlan, J., Mullen, M. R. (2008). Structural Equation Modelling: Guidelines for Determining Model Fit. *The Electronic Journal of Business Research Methods*, 6: 53-60. (obavezatna)

Kyriazos, T. A. (2018). Applied Psychometrics: Writing-Up a Factor Analysis Construct Validation Study with Examples. *Psychology*, 9: 2503-2530. (preporučena)

Streiner, D. L. (2005). Finding Our Way: An Introduction to Path Analysis. *Canadian Journal of Psychiatry*, 50: 115-122. (obavezatna)

Van de Schoot, R., Lugtig, P., Hox, J. (2012). A Checklist for Testing Measurement Invariance. *European Journal of Developmental Psychology*, 4: 486-492. (obavezatna)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature i izrada kraćeg analitičkog rada (obuhvaća CFA i model analize traga).

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 21

NAZIV PREDMETA/MODULA: Strukturalno modeliranje 2 (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: prof. dr. sc. Aleksandar Štulhofer

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Radionica se nastavlja na Uvod u strukturalno modeliranje 1. Obuhvaćene su sljedeće teme: (a) kratko podsjećanje na logiku KFA (konfirmacijska faktorska analiza), analizu traga i indikatore pristajanja modela podacima; (b) razlikovanje mjernog i strukturnog dijela strukturalnih modela te odgovarajuća sekvencijalna logika modeliranja strukturalnim jednadžbama; (c) uvod u usmjerene aciklične grafikone kao inicijalnu točku građenja strukturalnog modela; (d) važnost konceptualizacije u gradnji strukturalnih modela; (e) modeliranje strukturalnim jednadžbama u besplatnom statističkom programu JASP (uz uporabu lavaan sintakse) – primjer medijacijskog modela; (f) multigrupno modeliranje strukturalnim jednadžbama i testiranje invarijantnosti; (g) razine invarijantnosti i izravna usporedba rezultata različitih skupina; te (h) testiranje alternativnih ugniježđenih i neugniježđenih strukturalnih modela.

Cilj modula jest osposobiti studente za samostalno provođenje i interpretaciju strukturalnih modela u kontekstu presječnih studija.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Hox, J. J., Bechger, T. M. (2000). An introduction to structural equation modeling. *Family Science Review*, 11: 354-373. (obavezatna)

Iacobucci, D. (2010). Structural equations modeling: Fit indices, sample size, and advance topics. *Journal of Consumer Psychology*, 20: 90-98. (preporučena)

McNeish, D., An, J., & Hancock, G. R. (2018). The thorny relation between measurement quality and fit index cutoffs in latent variable models. *Journal of Personality Assessment*, 100: 43-52. (obavezatna)

Rosseel, Y. (2022). The lavaan tutorial. <https://lavaan.ugent.be/tutorial/tutorial.pdf> (preporučena)

Streiner, D. L. (2006). Building a better model: An introduction to structural equation modeling. *Canadian Journal of Psychiatry*, 51: 317-324. (obavezatna)

Van de Schoot, R., Lugtig, P., Hox, J. (2012). A Checklist for Testing Measurement Invariance. *European Journal of Developmental Psychology*, 4: 486-492. (preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature i Izrada kraćeg analitičkog rada (obuhvaća SEM medijacijski model te višegrupni SEM analizu).

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 6

REDNI BROJ PREDMETA: 22

NAZIV PREDMETA/MODULA: Uvod u probabilističko uzorkovanje (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: prof. dr. sc. Ivan Rimac

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 12

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Radionica obuhvaća sljedeće teme: odnos inferencijalnih statističkih postupaka i probabilističkog uzorkovanja; definiranje teorijske, ciljne i obuhvaćene populacije istraživanja; određivanje okvira uzorkovanja; procjenu pogreške uzorka; poznavanje tipova probabilističkih uzoraka i procedura selekcije; izvori pristranosti probabilističkih uzoraka; te relativno poststratifikacijsko utežavanje (kalibriranje).

Radionica ima za cilj razviti svijest o važnosti probabilističkog uzorkovanja te poznavanje faza izrade uzorka istraživanja. Također, cilj je je da doktorandi steknu kompetencije pravilnog odabira veličine uzorka, provođenja procedure izbora, uočavanja izvora pristranosti te korekcije uzorka poststratifikacijskim kalibriranjem.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Kish, L. (1965). Survey sampling. Wiley. (obavezatna)

Lohr, S. L. (2009). Sampling: Design and analysis. Duxbury Press. (preporučena)

Rimac, I. Presentacije se predavanja (obavezatna)

Dopunska literatura se sastoji od izbora znanstvenih članaka iz domaće i strane periodike koji će poslužiti kao primjeri dobrog i lošeg postupka izrade uzorka istraživanja.

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Izrada plana uzorkovanja, uzorka istraživanja te plana kalibriranja uzorka.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 23

NAZIV PREDMETA/MODULA: Procedure i postupci u probabilističkom uzorkovanju (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: prof. dr. sc. Ivan Rimac

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 12

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Radionica tematski obuhvaća: definiranje uvjeta za izradu probabilističkog uzorka, te razloge zbog kojih se očekuje jednaka vjerojatnost izbora za sve jedinke u populaciji; razloge odstupanja od jednakih vjerojatnosti zbog okvira uzorkovanja ili procedure uzorkovanja; postupke računanja vjerojatnosti za jednoetapne i višeeetapne uzorke; definiciju samoutežavajućih uzoraka i postupke izbora uzorka kojima to postizemo; računanje korektivnih utežitelja po dizajnu uzorka, po populacijama uzorka te po neodazivu vezanih za vjerojatnosti izbora uzorka. Polaznici će analizirati istraživanja koja koriste višestruke definicije jedinki mjerenja (npr. mjerenje kućanstava i članova kućanstva pojedinačno) te se upoznati s različitim načinima računanja vjerojatnosti uključivanja uzorak za svaki tip jedinki zasebno.

Radionica ima za cilj razviti u polaznika operativne vještine izrade kompleksnih probabilističkih uzorak s izračunom vjerojatnosti izbora u uzorak.

Uvjeti za upis su odslušana radionica Uvod u probabilističko uzorkovanje i ispunjene obaveze za dobivanje ECTS bodova.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Lohr, S. L. (2009). Sampling: Design and analysis. Duxbury Press. (obavezatna)

Rimac, I. Presentacije se predavanja (obavezatna)

Efron, B., Tibshirani, R. J. (1993). An Introduction to the Bootstrap. Chapman & Hill. (preporučena)

Dopunska literatura se sastoji od izbora znanstvenih članaka iz domaće i strane periodike koji će poslužiti kao primjeri dobrog i lošeg postupka izrade uzorka istraživanja.

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

samostalna izrada plana uzorkovanja kompleksnog višeeetapnog uzorka.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 24

NAZIV PREDMETA/MODULA: Uvod u nadzirano strojno učenje (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: izv. prof. dr. sc. Valerio Baćak

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Engleski ili hrvatski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Svrha ove radionice jest upoznati doktorande s principima i osnovnim analizama u metodološkom području nadziranog strojnog učenja. Naglasak će biti na algoritmima koji mogu imati osobito korisnu primjenu u sociologiji. U prvome dijelu, objasnit ćemo osnovne koncepte u strojnom učenju, poput funkcije pogreške i krosvalidacije modela. Pedagoški pristup bit će temeljen na strojnom učenju iz perspektive regresijske analize gdje je fokus na predviđanje vrijednosti jedne zavisne varijable. Nakon elaboracije i ilustracije osnovnih koncepata, usredotočit ćemo se na sljedeća tri (tree-based) algoritma: (1) CART (classification and regression trees), (2) bagging te (3) random forests. Uz vođenje, polaznici će konstruirati i evaluirati modele služeći se navedenim algoritmima. U radu će se služiti besplatnim statističkim programom R i paketima poput caret, rpart i tidymodels.

Cilj radionice jest uvesti polaznike u primjenu strojnog učenja u sociološkim istraživanjima te ih osposobiti za samostalnu primjenu temeljnih postupaka.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

James, G., Witten, D., Hastie, T., Tibshirani, R. (2021). An Introduction to Statistical Learning. Second Edition. New York: Springer. (obavezatna)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature, vježbe u kojima će studenti koristiti algoritme za strojno učenje (u slučaju potrebe, podatke za analizu osigurat će voditelj radionice) te pisanje prijedloga istraživačkog projekta u kojem će se koristiti strojno učenje.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 25

NAZIV PREDMETA/MODULA: Uvod u mrežnu analizu 1 (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: dr. sc. Srebrenka Letina

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 8

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Radionica obrađuje sljedeće sadržaje: (1) osnovne teorije, koncepti, i terminologija mrežnog pristupa (teorije grafa, vrste mreža s obzirom na svojstva veza i čvorova, topologija mreža); (2) prednosti relacijskog mrežnog odnosa - primjeri aplikacije u različitim poljima znanosti s fokusom na društvene mreže i mreže odnosa među konstruktima (npr. psihološke mreže i mreže vjerovanja); (3) osnovne teorije mreža simptoma i mreža vjerovanja: kako povezanost među konstruktima opisuju ponašanja, stavove i intrasubjektivna stanja; (4) vizualizacija mrežnih podataka u besplatnim statističkim programima (Gephi, JASP, Visone, NodeXL, R skripta); (5) računanje osnovnih svojstva mreža i detekcija tzv. zajednica čvorova.

Cilj modula upoznati je studente sa temeljnim principima mrežnog pristupa i osposobiti ih za samostalnu deskriptivnu analizu i interpretaciju rezultata mrežne analize.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Brandes, U., Robins, G., McCranie, A., & Wasserman, S. (2013). What is network science? *Network science*, 1(1): 1-15. (obavezatna)

Epskamp, S., Cramer, A. O., Waldorp, L. J., Schmittmann, V. D., Borsboom, D. (2012). qgraph: Network visualizations of relationships in psychometric data. *Journal of statistical software*, 48: 1-18. (obavezatna)

Epskamp, S., Borsboom, D., Fried, E. I. (2018). Estimating psychological networks and their accuracy: A tutorial paper. *Behavior research methods*, 50(1): 195-212. (obavezatna)

Letina, S. (2017). Uvod u analizu društvenih mreža: Koautorstvo znanstvenika iz triju polja društvenih znanosti od 1992. do 2012. Hrvatska sveučilišna naklada. (preporučena)

Newman, M. (2018). *Networks*. Oxford University Press. (preporučena)

Robins, G. (2015). *Doing social network research: Network-based research design for social scientists*. SAGE. [odabrana poglavlja] (obavezatna)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature i Izrada kraćeg analitičkog rada koji uključuje deskriptivnu analizu specifične mreže.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 26

NAZIV PREDMETA/MODULA: Uvod u mrežnu analizu 2 (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: dr. sc. Srebrenka Letina

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 8

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Radionica se nastavlja na Uvod u mrežnu analizu 1, koji je uvijek za upis ove radionice. Nakon kratkog podsjećanja na osnovne koncepte mrežnog pristupa, obrađuje se sljedeće teme: (1) ključne razlike između mrežne analize koncepata i analize društvenih mreža (gdje čvorovi mogu biti pojedinci, organizacije, države, itd.) (2) osnovne teorije društvenih mreža: kako društvena interakcija utječe na ponašanje i druge relevantne ishode individualne aktivnosti; (3) temeljni društveni procesi u mrežama (reciprocitet, homofilija i tranzitivnost); (4) nacrti istraživanja fokusiranih na prikupljanje mrežnih podataka (ego-centrični i socio-centrični pristup); (5) definiranje istraživačkih pitanja na koja je moguće odgovoriti uporabom mrežnog pristupa; (6) etička pitanja vezana uz prikupljanje (mrežnih) podataka; (7) specifičnosti statističkih postupaka u istraživanjima društvenih mreža; (8) kako uvrstiti, vizualizirati, i analizirati attribute tzv. čvorova (nodes) u društvenim mrežama uporabom besplatnih statističkih programa (Gephi, R-skripta); (9) upoznavanje s osnovnim principima modeliranja mrežnih podataka (npr. kros-sekcijsko modeliranje – ERGM te longitudinalno - SIENA); (10) praktične implikacije mrežnih istraživanja (planiranje intervencija); (11) paradigmatički primjeri analize društvenih mreža.

Cilj modula jest upoznati studente sa specifičnostima primjene mrežnog pristupa u društvenim istraživanjima, deskriptivnom analizom atributa mrežnih čvorova te relevantnim statističkim postupcima pri modeliranju mrežnih podataka.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Borgatti, S. P., Everett, M. G., Johnson, J. C. (2018). *Analyzing social networks*. SAGE. (preporučena)

Centola, D. (2018). *How behavior spreads*. Princeton University Press. (preporučena)

Granovetter, M. S. (1973). The strength of weak ties. *American journal of sociology*, 78(6): 1360-1380. (preporučena)

McPherson, M., Smith-Lovin, L., Cook, J. M. (2001). Birds of a feather: Homophily in social networks. *Annual review of sociology*, 27(1): 415-444. (obavezatna)

Robins, G. (2013). A tutorial on methods for the modeling and analysis of social network data. *Journal of Mathematical Psychology*, 57(6): 261-274. (obavezatna)

Robins, G. (2015). *Doing social network research: Network-based research design for social scientists*. SAGE. [odabrana poglavlja] (preporučena)

Snijders, T. A. (2011). Statistical models for social networks. *Annual review of sociology*, 37: 131-153. (preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature i Izrada kraćeg analitičkog rada (koji obuhvaća analizu osnovnih društvenih procesa i atributa čvorova u mrežama).

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 6

REDNI BROJ PREDMETA: 27

NAZIV PREDMETA/MODULA: Suvremeni populizam (kolegij)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: prof. dr. sc. Berto Šalaj

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 8

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Znanstvena istraživanja populizma relativno su novija pojava koja, očekivano, prate njegovo jačanje kao društveno i politički relevantnog fenomena. Društveni se znanstvenici pojmom populizma naročito intenzivno bave u posljednja dva desetljeća. Takav interes rezultirao je brojnim knjigama, studijama i istraživanjima koja se bave različitim aspektima fenomena populizma u različitim dijelovima svijeta. U većini slučajeva riječ je o radovima koji se bave pojedinim državama, ili čak pojedinim političkim strankama, no u posljednje vrijeme sve su češći i pokušaji komparativnih istraživanja koja uključuju više država iz određene regije ili čak države iz različitih regija.

Uzimajući u obzir prethodni opis temeljni je cilj predmeta Suvremeni populizam upoznati studente s glavnim uvidima iz recentnih istraživanja suvremenog populizma. Pritom se studentima, s jedne strane, nudi pregled, analiza i sinteza najvažnijih definicija, teorijskih konceptualizacija, rezultata istraživanja, ali i postojećih rasprava o tome što je populizam, kako ga istraživati i koji su njegovi javni oblici u suvremenim demokratskim sustavima. Osim toga, studentima će se upoznati s glavnim metodološkim pristupima istraživanju suvremenog populizma. Pritom će predmet obuhvatiti dio koji se u literaturi o populizmu naziva stranom ponude (supply-side), a koji se odnosi na analizu prisutnosti i intenziteta populizma među političarima, političkim strankama i političkim grupacijama u nekoj političkoj zajednici, ali i dio koji se fokusira na on što se u literaturi označava kao strana potražnje (demand-side), a bavi se pitanjem rasprostranjenosti i distribucije populističkih stavova i vrijednosti među građanima.

Ciljevi predmeta: upoznati polaznike s najvažnijim suvremenim populističkim političkim akterima u liberalno-demokratskim društvima i njihovim idejama. Potaknuti razumijevanje uloge populizma u funkcioniranju suvremenih liberalno-demokratskih poredaka te kritičku analizu konceptualnih pristupa istraživanja suvremenog populizma. Osposobiti polaznike za samostalno istraživanje pojedinih aspekata suvremenog populizma.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Bickerton, C., Invernizzi Acetti, C. (2021). Technopopulism – the new logic of democratic politics. New York: Oxford University Press. (preporučena)

Grbeša, M., Šalaj, B. (2018). Dobar, loš ili zao? Populizam u Hrvatskoj. Zagreb: TIM Press. (obavezatna)

Mudde, C. (2004). The Populist Zeitgeist. Government and Opposition, (39)4: 541-563. (obavezatna)

Mudde, C., Kaltwasser, C. (2017). Populism: A Very Short Introduction. New York: Oxford University Press. (preporučena)

Spruyt, B., Keppens, G., van Droogenbroeck, F. (2016). Who supports populism and what attracts people to it?. Political Research Quarterly, 69: 335-346. (obavezatna)

Šalaj, B., Grbeša, M. (2022). What is Celebrity Populism? The Case of the Croatian Singer Miroslav Škoro. Social Science Forum, 38: 21-43. (preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje, rasprava i individualne konzultacije.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature i izrada kraćeg problemskog rada.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 6

REDNI BROJ PREDMETA: 28

NAZIV PREDMETA/MODULA: Islamofobija (kolegij)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: prof. dr. sc. Davorka Matić

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Predmet tematizira fenomen „islamofobije“ i to na način da će se nastojati prikazati osnovni prijedori oko konceptualizacije, upotrebe i valjanosti samog termina. Od kraja 20. stoljeća, termin „islamofobija“ koristi se u označavanju negativnih stavova prema islamu i muslimanima te nesnošljivosti i diskriminacije kojoj su izloženi muslimani u zapadnim demokracijama. Iako široko prihvaćen u akademskim krugovima i od strane političkih aktivista, nevladinih i međunarodnih organizacija za zaštitu ljudskih prava, postoje neslaganja oko temeljne prirode islamofobije: je li riječ o novom, distinktivnom socijalnom fenomenu ili tek o formi rasnih/etničkih predrasuda. Istraživanje islamofobije otežava nepostojanje općeprihvaćene definicije i termin se koristi za opisivanje različitih fenomena – od negativnih osjećaja i stavova prema islamu i muslimanima do verbalnog zlostavljanja i fizičkih napada na muslimane, od nesnošljivosti i diskriminacije muslimanskih građana do osjećaja socijalne isključenosti među članovima muslimanske zajednice. Ova terminološka nepreciznost predstavlja prepreku za operacionalizaciju i sustavnu komparativnu i kauzalnu analizu fenomena islamofobije, a po nekim autorima sam je termin politički obojen i treba ga zamijeniti terminom „antimuslimanstvo“ ili „predrasude prema muslimanima“. Nakon prikaza različitih konceptualizacija islamofobije, predstaviti će se nalazi ključnih studija i istraživanja javnog mnijenja te temeljem njihove analize pokušati odgovoriti na dva ključna pitanja – da li islamofobija doista predstavlja novi društveni fenomen ili je riječ o formi ksenofobije te koji su najvažniji prediktori negativnih, „islamofobnih“ stavova.

Ciljevi su: 1. upoznati doktorande s dominantnim narativima o islamofobiji; 2. upoznati doktorande s najutjecajnijim konceptualizacijama i definicijama islamofobije; 3. upoznati doktorande s ključnim istraživanjima stavova i predrasuda prema muslimanima; 4. razumjeti prirodu, karakter i determinante islamofobije.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Allen, C. (2010). *Islamophobia*. Farnham: Ashgate Publishing. (preporučena)

Bail, C. A. (2008). The Configuration of Symbolic Boundaries against immigrants in Europe. *American Sociological Review*, 73(1): 37-59. (obavezatna)

Baričević, V., Koska, V. (2017). *Stavovi i percepcije domaće javnosti o nacionalnim manjinama, izbjeglicama i migrantima*. Zagreb: Centar za mirovne studije. (preporučena)

Bleich, E., Maxwell, R. (2012). Assessing Islamophobia in Britain. U: M. Helbling, M. (ur.), *Islamophobia in the West. Measuring and explaining individual attitudes*. 39-55. London/New York: Routledge. (obavezatna)

Bleich, E. (2011). What is Islamophobia and How Much Is There? Theorizing and Measuring an Emerging Comparative Concept. *American Behavioral Scientist*, 55(12): 1581-1600. (obavezatna)

Bleich, E. (2009). Where do Muslims stand on ethno-racial hierarchies in Britain and France? Evidence from public opinion surveys, 1988-2008. *Patterns of Prejudice*, 43(3-4): 379-400. (obavezatna)

Halliday, F. (1999). 'Islamophobia' reconsidered. *Ethnic and Racial Studies*, 22(5): 892-902. (obavezatna)

Helbling, M. (2012). *Islamophobia in the West: An Introduction*. U: Helbling, M. (ur.) *Islamophobia in the West. Measuring and explaining individual attitudes*. London and New York: Routledge, pp. 1-18. (preporučena)

Helbling, M. (2010). *Islamophobia in Switzerland: A New Phenomenon or a New Name for Xenophobia*, U: Hug, Simon and Kriesche, Hanspeter (ur.) *Value Change in Switzerland*. Lanham: Lexington Press, pp. 65-80. (preporučena)

Ponce, A. (2019). Excluding Europe's Muslims: Symbolic Boundaries and Anti-Immigrant Attitudes Along a Racial-Ethnic Hierarchy. *Humanity and Society*, 43(4): 375-402. (obavezatna)

The Runnymede Trust Report (1997). *Islamophobia. A Challenge For Us All*. London: The Runnymede Trust. (obavezatna)

Strabac, Z., Ringdale, K. (2008). Individual and Contextual Influences of War on Ethnic Prejudice in Croatia. *The Sociological Quarterly* 49(4): 769-796. (preporučena)

Strabac, Z., Aalbergm, T., Valenta, M. (2014). Attitudes towards Muslim Immigrants: Evidence from Survey Experiments across Four Countries. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 40(1): 100-118. (obavezatna)

Strabac, Z., Valenta, M. (2012). Attitudes toward Muslims in Norway. U: Helbling, M. (ur.) *Islamophobia in the West. Measuring and explaining individual attitudes*. London and New York: Routledge, pp. 56-69. (preporučena)

Strabac, Z., Listhaug, O. (2008). Anti-Muslim prejudice in Europe: A multilevel analysis of survey data from 30 countries. *Social Science Research*, 37(1): 268-286. (obavezatna)

Taras, R. (2013). Islamophobia never stands still: race, religion and culture. *Ethnic and Racial Studies*, 36(3): 417-433. (obavezatna)

Zapata-Barerro, R., Díez-Nicolás, J. (2012). Islamophobia in Spain? Political rhetoric rather than social fact. U: Helbling, M. (ur.) *Islamophobia in the West. Measuring and explaining individual attitudes*. London and New York: Routledge, pp. 83-97. (preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i analiza/diskusije odabranih istraživanja.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature i Izrada kraćeg analitičkog rada.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 29

NAZIV PREDMETA/MODULA: Inovacijska kultura (kolegij)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: prof. dr. sc. Jasminka Lažnjak

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 4

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Predmet se bavi koncepcijama kulture u sociologiji i studijama kros-kulturalnog upravljanja te njihovom operacionalizacijom. Studenti će se upoznati s prednostima i nedostaci Hofstedeovog koncepta nacionalne kulture u istraživanjima inovacijske kulture, ali i s alternativnim modelima inovacijske kulture. Nastava će uključiti i upoznavanje s temeljnim empirijskim studijama koje mjere utjecaj kulture na inovacije. Uz to, naglasak će biti i na metodološkim teškoćama u mjerenju inovacijske kulture te provjeri valjanosti sadržaja predloženih mjera inovacijske kulture.

Cilj modula jest osposobiti studente za samostalno korištenje empirijskih baza podataka iz EVS-a i ISS-a i interpretaciju dobivenih podataka za analizu koncepta inovacijske kulture u nacionalnom i internacionalnom kontekstu.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Baskerville, R. F. (2003). Hofstede never studied culture. *Accounting, organizations and society*, 28(1): 1-14. (preporučena)

Hofstede, G. (2001). *Culture's consequences: Comparing values, behaviors, institutions and organizations across nations*. Sage publications. (obavezatna)

Efrat, K. (2014). The direct and indirect impact of culture on innovation. *Technovation*, 34(1): 12-20. (preporučena)

Esquinas, M. F. (2021). Sociological perspectives on innovation: key research issues and interdisciplinary prospects. *International Review of Sociology*, 1-13. (obavezatna)

Kaasa, A., Vadi, M. (2010). How does culture contribute to innovation? Evidence from European countries. *Economics of innovation and new technology*, 19(7): 583-604. (preporučena)

Patterson, O. (2014). Making sense of culture. *Annual Review of Sociology*, 40: 1-30. (obavezatna)

Švarc, J., Lažnjak, J., Dabić, M. (2019). Regional innovation culture in innovation laggard: A case of Croatia. *Technology in Society*, 58: 101123. (preporučena)

Tian, M., Deng, P., Wu, B. (2020). Culture and innovation in the international context: a literature overview, *Innovation. The European Journal of Social Science Research*, 34(4): 426-453. <https://doi.org/10.1080/13511610.2020.1783644> (preporučena)

Švarc, J., Lažnjak, J. (2017). *Inovation Culture in Crony Capitalism*. Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar. (obavezatna)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature i Izrada kraćeg analitičkog rada.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 30

NAZIV PREDMETA/MODULA: Treći sektor u Hrvatskoj (kolegij)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: izv. prof. dr. sc. Jasmina Božić

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Radionica donosi analizu stanja razvoja trećeg sektora u Hrvatskoj, u perspektivi doprinosa trećeg sektora Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. g. Za razliku od državnog i javnog odnosno prvog sektora, te tržišne ekonomije, tj. privatnog odnosno drugog društvenog sektora, treći sektor je sfera društvenih interakcija između države i gospodarstva. Obuhvaća udruge, ustanove, zaklade, zadruge, društvena poduzeća i druge vrste organizacija koje obavljaju gospodarske djelatnosti po načelima neprofitne ekonomije. Analiziramo podatke o doprinosu različitih vrsta neprofitnih organizacija BDP-u, sociokulturnom razvoju te zelenoj i digitalnoj tranziciji Republike Hrvatske. Na odabranim isječcima kvalitativnih podataka iz nekoliko međupovezanih istraživanja neprofitnih organizacija koje je voditeljica provela u razdoblju 2017. - 2019. g., doktorandi/ce vježbaju rad u računalnom programu za obradu kvalitativnih podataka NVivo, posebice kodiranje, klasificiranje, autokodiranje i vizualizaciju podataka. U svjetlu relevantnih teorijskih koncepata (egalitarni sindrom, ortački kapitalizam), rasprava se moderira u smjeru zaključaka o perspektivama doprinosa trećeg sektora savladavanju ključnih razvojnih izazova suvremenoga hrvatskog društva.

Ciljevi radionice su razvijati sposobnost analize kontekstualnih izazova razvitku niza različitih organizacija trećeg sektora u hrvatskom društvu, tražiti moguća rješenja komparativnom analizom primjera dobre prakse, te na primjeru iz sfere društvenog poduzetništva vježbati oblikovanje javnih politika koje vode k ublažavanju razvojnih prepreka. Metodološki cilj jest stjecanje vještina uporabe računalnog programa NVivo za kvalitativnu analizu podataka.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Baturina, D. (2018). Otkrivanje novih horizonata: ekonomski utjecaji trećeg sektora u Hrvatskoj. *Ekonomska misao i praksa*, 27(2), 453-477. (obavezatna)

Baturina, D., Babić, Z. (2021). Socijalna ekonomija i socijalno poduzetništvo. Zagreb: Pravni fakultet, Sveučilišta u Zagrebu. [2. dio: Socijalna ekonomija i socijalno poduzetništvo u Hrvatskoj – karakteristike i tekući razvoj, str. 97-141]. (obavezatna)

Bežovan, G., Matančević, J. (2017). *Civilno društvo i pozitivne promjene*. Zagreb: Školska knjiga. (preporučena)

Božić, J., Šprajc, I., Srbljinović, A. (2019). Croatian co-operatives' story of revival: Overcoming external obstacles. *Journal of Co-operative Organization and Management*, 7(2): 100090, doi:10.1016/j.jcom.2019.100090 (obavezatna)

Božić, J.; Srbljinović, A.; Lučan, L. (2020). Croatian co-operatives' story of revival: Overcoming internal obstacles. *Socijalna ekologija*, 29(3); 335-361. (preporučena)

Božić, J., Srbljinović, A., & Trako Poljak, T. (2021). Uloga lokalne samouprave u razvoju zadružnog poduzetništva u Hrvatskoj. U: Ž. Pavić, A. Šundalić, K. Zmaić, T. Sudarić, C. Stefani, M. Bialous, D. Janković, (ur.), *Globalni izazovi i regionalne posebnosti*. 60-80. Osijek: Filozofski fakultet Osijek, Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek, Sveučilište "1 decembrie 1918" Alba Iulia, Sveučilište Bialystok, Poljoprivredni fakultet Sveučilišta u Novom Sad. (obavezatna)

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine.

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html (preporučena)

The Contribution of the Third Sector to Europe's Socio-economic Development-TSI – Project Final Report. (2017).

<https://cordis.europa.eu/project/id/613034/reporting> (obavezatna)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature i izrada tematskog izvješća temeljem podataka.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 31

NAZIV PREDMETA/MODULA: Sigurnosne studije: teorijski i metodološki pristupi (kolegij)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: prof. dr. sc. Mirko Bilandžić

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: doc. dr. sc. Danijela Lucić, doc. dr. sc. Andriana Benčić Kužnar

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski

BROJ SATI NASTAVE: 8

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Sigurnosne studije (*security studies*), kao zaseban znanstveno-istraživački okvir liminalnog karaktera, u fokusu interesa imaju izučavanje nacionalne (i međunarodne) sigurnosti i to prvenstveno interdisciplinarna, transdisciplinarna i ekstradisciplinarna znanstvena istraživanja nacionalne sigurnosti. Novooblikovana sigurnosna arhitektura uvjetovala je bitne socijalne i političke promjene koje zajedno s promjenama u suvremenoj nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj sigurnosnoj situaciji predstavljaju jedinstveni sklop koji je primjeren za sociološka istraživanja. Standardna jedinica sigurnosti u suvremenim uvjetima jest sigurnost suverene nacionalne države (nacionalna sigurnost) koja određuje sve ostale kategorije sigurnosti. Nacionalna sigurnost zasigurno određuju ukupne društvene, gospodarske, političke, vojne, ekološke i dr. trendove i procese te način, kvalitetu i uvjete života suvremenog čovjeka. Nacionalna sigurnost kao jedna od funkcija društva zato je legitimni predmet sociologijskih istraživanja. S druge strane, ustrojavanje sustava i funkcioniranje nacionalne sigurnosti utemeljeni su u društvenim vrednotama i normama te općoj i strateškoj (sigurnosnoj) kulturi i od njih su nerazdvojivi, pa je sociologijska raščlamba ovih odnosa nezaobilazan element njihova razumijevanja.

Uzimajući u obzir naznačeni sadržaj, cilj kolegija Sigurnosne studije: teorijski i metodološki pristupi jest upoznati studente/ice sa znanstvenom interdisciplinarnošću istraživanja nacionalne sigurnosti; značenjem i sadržajem sigurnosti kao objektivnom i socijalno konstruiranom kategorijom; evolucijom sigurnosnih studija i njihovih škola (strateške studije, sigurnosne studije, kritičke sigurnosne studije); pregledom razvoja sociologijskih istraživanja o sustavima nacionalne sigurnosti, vojske i povezanih institucija i fenomena; dominantnim socijalnoznanstvenim teorijama i teorijskim pristupima izučavanju sigurnosti; metodologijom istraživanja sigurnosnih fenomena: tipologija studija; odnosom znanstvenosti vs. policy i društvenoj relevantnosti sigurnosnih studija; pojmovima i sadržajem strateške i sigurnosne kulture; područjima nacionalne sigurnosti: socijetalno, gospodarsko, političko, vojno i eko-područje; politikama, strategijama, instrumentima i institucijama nacionalne sigurnosti: vojska, paravojne organizacije, obavještajni sustavi, sociokulturni intelligence, (vanjska) politika i diplomacija (javna, kulturna, gospodarska), gospodarski instrumenti nacionalne sigurnosti, gospodarske sankcije; paradigmama nacionalne (i međunarodne) sigurnosti: sigurnosna i obrambena dilema; socijetalna sigurnosna dilema, dilema nesigurnosti, sekuritizacija i izvanredno stanje, regionalni sigurnosni kompleks, koncept političkog delikta, militarizam.

Polaznici/e će biti upoznati i s metodološkim pristupima koje se koriste u istraživanju sigurnosnih fenomena. Prije svega naglasak će biti na kvalitativnim metodama istraživanja u društvenim znanostima. Posebno će biti prikazana metoda studije slučaja, kao i vrste studije slučaja. Metodologija koja se primjenjuje za razumijevanje nacionalnih (i međunarodnih) sigurnosnih fenomena pretpostavlja i poznavanje komparativne metode i historijskog pristupa odnosno dijakronijske analize. U pogledu aplikativnih pristupa polaznici/e će biti upoznati sa analizama rizika (*risk analysis*), strateškim analizama baziranim na analizama scenarija, predviđanjima (*prediction*) i prognoziranjima (*forecasting*) sigurnosnih procesa i događaja te namjerama aktera na nacionalnoj i međunarodnoj sigurnosnoj sceni.

Kolegij, dakle, ima teorijsko-koncepcijski, analitički i aplikacijski cilj. Polaznici/ce će steći znanja potrebna za kompetentnu analizu društvenog značenja i socijetalnih dimenzija nacionalne (i međunarodne) sigurnosti te se osposobiti za samostalno istraživanje institucija i fenomena na tom području te praktičnu primjenu stečenih znanja.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Agrell, W., Treverton, F. G. (2015). *National Intelligence and Science: Beyond the Great Divide in Analysis and Policy*. Oxford: Oxford University Press. (preporučena)

Bilandžić, M. (2019). *Nacionalna sigurnost: prognožiranje ugroza*. Zagreb: Despot infinitus. (preporučena)

- Bourbeau, P. (ur.) (2015). Security: Dialogue across Disciplines. Cambridge: Cambridge University Press. (obavezatna)
- Caforio, G., Nuciari, M. (ur.) (2018). Handbook of the Sociology of the Military, Second Edition. Cham: Springer. (preporučena)
- Desch, C. M. (2019). Cult of the Irrelevant: The Waning Influence of Social Science on National Security. Princeton and Oxford: Princeton University Press. (obavezatna)
- Hough, P., Malik, S., Moran, A., Pilbeam, B. (2015). International Security Studies: Theory and practice. New York/Abingdon: Routledge. (preporučena)
- Salter, B. M., Mutlu, E. C. (2013). Research Methods in Critical Security Studies: An introduction. London/New York: Routledge, Taylor and Francis Group. (preporučena)
- Shepherd, J. L. (2013). Critical Approaches to Security: An introduction to theories and methods. London/New York: Routledge, Taylor and Francis Group. (preporučena)
- Villumsen B. T., Bueger, C. (ur.) (2015). Security Expertise: Practice, power, responsibility. London/New York: Routledge, Taylor and Francis Group. (preporučena)
- Žunec, O. (2007). Goli život: socijalne dimenzije pobune Srba u Hrvatskoj. Zagreb: Demetra. (preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Nastava se odvija kroz 8 sati predavanja (radionica) i samostalnu izradu nacrtu istraživačkog dizajna. Temu za izradu istraživačkog dizajna sigurnosnog fenomena biraju polaznici u konzultacijama sa nositeljima kolegija.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Izrada nacrtu istraživanja sigurnosnog fenomena (prema izboru pristupnika/ce).

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

U skladu s općim sustavom praćenja kakvoće nastave na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 32

NAZIV PREDMETA/MODULA: Religije i nacionalizmi (kolegij)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: izv. prof. dr. sc. Slavica Jakelić

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Kolegij razmatra odnos između religije i nacionalizma kroz pregled teorijskih pristupa ovim kategorijama te kroz problematiziranje normativnih osnova sociološkog bavljenja religijsko-nacionalnim fenomenologijama.

Od kraja 19. stoljeća, većina znanstvenih, a osobito socioloških pristupa religiji i nacionalizmu definirani su predviđanjima o njihovom nestanku kroz procese sekularizacije modernih društava i procese globalnog povezivanja. Štoviše, većina zapadnih društvenih teoretičara iskazivala je implicitna ili eksplicitna očekivanja da će religijski i nacionalni oblici pripadanja biti zamijenjeni nekim drugim, racionalnijim i „plemenitijim” partikularnim identitetima i privrženostima. Takva predviđanja i pristupi pokazali su se netočnima. Štoviše, najčešće su bili utemeljeni na modernističkim i sekularnim normativnim pozicijama na koje se nekritički često nastavlja i suvremene analize religijsko-nacionalne problematike, osobito u kontekstu razmatranja populističkih politika.

U kolegiju ćemo raspravljati o prijedporima u teorijskim pristupima religiji i nacionalizmu, kako bi se omogućilo refleksivno razumijevanje suvremenih analitičkih i normativnih studija religijsko-nacionalne tematike u komparativnoj te povijesno-sociološkoj perspektivi. Nakon diskusije važnih konceptualnih pitanja vezanim uz definiranje ključnih konstrukata, analizirat ćemo njihovu uporabu te načine na koji se religija i nacionalizam tumače u binarnim konceptualizacijama poput religijski nacionalizam vs. građanska religija te etnički nacionalizam vs. građanski nacionalizam.

Ciljevi su: 1. Upoznati doktorande s teorijskim pristupima „religiji” i teorijskim pristupima „nacionalizmu”; 2. Razumjeti normativne osnove tih teorijskih pristupa te kako određuju empirijske instrumente i interpretaciju religijsko-nacionalne problematike; 3. Upoznati doktorande s ključnim suvremenim istraživanjima religije, nacionalizma te njihovih odnosa u komparativnoj perspektivi.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Anderson, B. (1983). *Imagined Communities: An Introduction*. London/New York: Verso. [1-7] (obavezatna)

Appleby, R. S. (2000). *The Ambivalence of the Sacred (The Growing End of An Argument)*. Lanham/Boulder/New York/Oxford: Rowman and Littlefield Publishers. [25-41] (obavezatna)

Frost, C. (2006). *Morality and Nationalism (The Worth of Nations)*. London/New York: Routledge. [11-35] (obavezatna)

Gellner, E. (1983). *Nations and Nationalism (Definitions)*. Cambridge, USA: Blackwell. [1-7] (obavezatna)

Gorski, P. (2017). *American Covenant: A History of Civil Religion from the Puritans to the Present (The Civil Religious Traditions and Its Rivals)*. Princeton/Oxford: Princeton University Press. [13-35] (obavezatna)

Jakelić, S. (2016). *Collectivistic Religions (Religion and Identity: Theoretical Considerations)*. London/New York: Routledge. [15-45] (obavezatna)

Said, E. (2001). *Reflections on Exile and Other Essays (Reflections on Exile)*. Cambridge, USA: Harvard University Press. [137-149] (obavezatna)

Smith, A. (1992). *National Identity (The Ethnic Basis of National Identity)*. Reno: University of Nevada Press. [19-42] (obavezatna)

Smith, J. Z. (1998). *Religion, Religions, Religious*. U: M. Taylor (ur.), *Critical Terms for Religious Studies*. 269-284. Chicago: The University of Chicago Press. (obavezatna)

Tamir, Y. (2019). Not So Civic: Is There a Difference between Ethnic and Civic Nationalism?. *Annual Review of Political Science*, 22: 419-434. (obavezatna)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Diskusije odabranih knjiga i članaka te kratka predavanja.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature, diskusija, te izrada kraćeg analitičkog rada.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine (temeljena na sudjelovanju u diskusiji i analitičkom radu).

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 33

NAZIV PREDMETA/MODULA: Društvo i okoliš (kolegij)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: izv. prof. dr. sc. Tijana Trako Poljak

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU:

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 8

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Radionica će biti usmjerena na predstavljanje i raspravu ključnih teorijsko-konceptualnih polazišta te najutjecajnijih empirijskih istraživanja iz područja socijalne ekologije/sociologije okoliša. Na početku će se dati kratka povijest temeljnih socioloških i srodnih pristupa izučavanju odnosa društva i okoliša. Naglasak radionice bit će na konkretnim stranim i domaćim istaknutim socijalno-ekološkim istraživanjima (istraživanje ekološkog znanja, ekološke svijesti, zabrinutosti, proekološkog ponašanja te njihovih prediktora). Studenti će raspravljati o njihovim teorijsko-konceptualnim postavkama te metodološkim aspektima, uključujući prikladnost odabranog istraživačkog pristupa, metode i tehnike, uzorka, korištenih instrumenata, te postupaka obrade i analize podataka.

S obzirom da je većina socijalno-ekoloških istraživanja makro-sociološka i kvantitativne prirode, poseban naglasak dijela kolegija bit će na predstavljanju novih metodoloških pristupa koji se javljaju posljednjih godina u ovom području a koje se odnose na mikro-sociološke perspektive i kvalitativni pristup.

Studenti će imati priliku vježbati obradu i analizu podataka na podacima domaćeg kvantitativnog istraživanja (npr. socijalno-ekološke orijentacije, ekološka zabrinutost, proekološko ponašanje), odnosno postojećim podacima iz velikih društvenih istraživanja (npr. ESS, ISSP, EVS), i/ili kvalitativnog istraživanja (npr. provedeni intervjui o nekoj socijalno-ekološkoj temi). Polaznici će trebati izraditi originalni nacrt istraživanja specifične socijalno-ekološke teme, pri čemu će se ocjenjivati prikladnost odabira relevantne teme, istraživačke metode, prikladnih postojećih instrumenata te načina obrade i analize podataka.

Ciljevi radionice: Cilj je radionice da studenti usvoje ključna teorijsko-konceptualna i empirijska znanja iz područja socijalne ekologije i sociologije okoliša, kroz njihov povijesni razvoj kao i suvremene pristupe, te makro i mikrosociološku perspektivu. Studenti će usvojeno znanje primijeniti u izradi nacrta vlastitog empirijskog istraživanja iz ove tematike.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Brewster, B. H. i Puddephatt, A. J. (ur.) (2017). *Microsociological Perspectives for Environmental Sociology*. London/New York: Routledge. (obavezatna)

Beck, U. (2010). Climate for Change, or How to Create a Green Modernity? *Theory Culture & Society*, 23(2-3): 254-266. (preporučena)

Castree, N., Hulme, M., Proctor, J. D. (ur.) (2018). *Companion to Environmental Studies*. London/New York: Routledge. (preporučena)

Cifrić, I. (2012). *Leksikon socijalne ekologije: kritičko promišljanje*. Zagreb: Školska knjiga. (preporučena)

Cifrić, I. (2012). *Kultura i okoliš. Zaprešić: Visoka škola za poslovanje i upravljanje „Baltazar Adam Krčelić“*. (obavezatna)

Dunlap, R. E. (1997). The Evolution of Environmental Sociology: A Brief History and Assessment of the American Experience. U: M. Redclift, G. Woodgate (ur.), *The International Handbook of Environmental Sociology*. 21-39. Cheltenham, UK: Edward Elgar. (obavezatna)

Dunlap, R., Van Liere, K. D., Mertig, A. G., Jones, R. E. (2000). Measuring Endorsement of the New Ecological Paradigm: A Revised NEP Scale. *Journal of Social Issues*, 56(3): 425-442. (obavezatna)

- Domazet, M., Marinović Jerolimov, D. (ur.) (2014). Sustainability Perspectives from the European Semi-Periphery. Zagreb: Institut za društvena istraživanja u Zagrebu i Heinrich Boell Stiftung Hrvatska. (obavezatna)
- Fransson, N., Gärling, T. (1999). Environmental Concern: Conceptual Definitions, Measurement Methods, and Research Findings. *Journal of Environmental Psychology*, 19(4): 369-382. (obavezatna)
- Gross, M., Heinrichs, H. (ur.) (2010). Environmental Sociology: European Perspectives and Interdisciplinary Challenges. Dordrecht: Springer. (obavezatna)
- Gray, D. B. (1985). Ecological Beliefs and Behaviors: Assessment and Change. Westport, CT: Greenwood Press. (preporučena)
- Inglehart, R. (1995). Public Support for Environmental Protection: Objective Problems and Subjective Values in 43 Societies. *Political Science and Politics*, 28(1): 57-72. (obavezatna)
- Kaiser, F. G., Wolfing, S., Fuhrer, U. (1999). Environmental Attitude and Ecological Behaviour. *Journal of Environmental Psychology*, 19: 1-19. (preporučena)
- Klineberg, S. L., McKeever, M., Rothenbach, B. (1998). Demographic Predictors of Environmental Concern: It Does Make a Difference How it's Measured. *Social Science Quarterly*, 79: 734-753. (preporučena)
- Kufrin, K. (2002). Skala nove ekološke paradigme – još jedna provjera i pokušaj revizije. *Socijalna ekologija*, 11(4): 277-296.
- Kufrin, K. (1996). Ekološki stavovi i spremnost za ekološki angažman. *Socijalna ekologija*, 5(1): 1-20. (preporučena)
- Kufrin, K. (2003). Mjerenje ekološke informiranosti: konceptualni i operacionalni pristupi i problemi dosadašnjih istraživanja. *Socijalna ekologija*, 12(1-2): 1-26. (preporučena)
- Legun, K., Keller, J., Carolan, M., Bell M. (ur.) (2020). The Cambridge Handbook of Environmental Sociology. Cambridge, New York i Port Melbourne: Cambridge University Press. (preporučena)
- Lay, V., Kufrin, K., Puđak, J. (2007). Kap preko ruba čaše: klimatske promjene - svijet i Hrvatska. Zagreb: Hrvatski centar. (preporučena)
- Šimac, B., Trako Poljak, T., Ivanović, V. (2021). Schwartz's Human Values and the Care for Nature in Croatia and Five Other Central European Countries Based on ESS Data from Round 4 (2008) and Round 9 (2018). *Revija za sociologiju*, 51(3): 431-459. (preporučena)
- Urry, J. (2011). Climate Change and Society. Polity Press: Cambridge. (preporučena)
- Weigel, R., Weigel, J. (1978). Environmental Concern: The Development of a Measure. *Environment and Behaviour*, 10: 3-15. (preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i vođeni praktikum.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje literature i izrada nacrtu empirijskog istraživanja.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 34

NAZIV PREDMETA/MODULA: Migracije – procesi i politike (kolegij)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: doc. dr. sc. Drago Župarić-Iljić

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski ili engleski

BROJ SATI NASTAVE: 8

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Područje migracijskih studija jedno je od najpropulzivnijih polja posebnih sociologija, koje disciplinarno obuhvaća razne istraživačke pristupe društvenih, humanističkih i drugih znanosti. U svijetu globalne ljudske mobilnosti često se previđa da je prostorno kretanje zajamčeno i u praksi ostvarivo za relativnu manjinu svjetske populacije. Situacije multiplicirajućih kriza (gospodarskih, političkih, klimatskih, zdravstvenih) pojačavaju dojam nemogućnosti ostvarenja kretanja izvan administrativnih granica državnih teritorija, ali i unutar simboličkih granica istih. Želeći izbjeći zamke metodološkog nacionalizma u proučavanju migracijskih fenomena sociolozi i srodni stručnjaci stoga se fokusiraju se na šire regionalne, kontinentalne i globalne migracijske procese i politike upravljanja migracijama, koje u svojoj komparativnoj perspektivi povezuju novije teorije migracijskih studija, kritičkih studija granica i transnacionalizma.

Kolegij će upoznati studente s glavnim suvremenim globalnim i regionalnim (europskim) migracijskim procesima te politikama koje iz njih proizlaze. Uz pregled najvažnijih migracijskih koncepata i teorija, kao i metodoloških pristupa u istraživanju migracijskih i post-migracijskih fenomena (naglasak je na odnosu između migracija i specifičnih javnih politika), kolegij pruža i empirijski uvid u dinamiku suvremenih migracija. Osobita je pažnja posvećena opisu globalne, međunarodne politike upravljanja migracijama, analizi EU/europskog pristupa spram migracija i izbjeglištva, te razumijevanju nacionalnog okvira unutar kojeg se uređuju pitanja poput kontrole granica, azilne procedure, regulacije strane radne snage na tržištu rada, uključivanja stranaca u društvo, i slično.

Cilj predmeta jest upoznati studente s najvažnijim teorijama i istraživanjima u interdisciplinarnom području migracijskih studija, kritičkih studija granica i studija transnacionalizma.

POPIS OSNOVNE LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Betts, A. (2011). Introduction: Global Migration Governance. U: A., Betts, (ur.). Global Migration Governance. 1-33. Oxford: Oxford University Press. (obavezanta)

Bužinskić, E. i Hamersak, M. (ur.) (2017). Kamp, koridor, granica: studije izbjeglištva u suvremenom hrvatskom kontekstu. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku, Centar za mirovne studije i Fakultet političkih znanosti (preporučena)

Fiddian-Qasmiyeh, E., Loescher, G., Long, K., Sigona, N. (ur.) (2014). The Oxford Handbook of Refugee and Forced Migration Studies. Oxford: Oxford University Press. [odabrana poglavlja] (obavezanta)

Tedeschi, M., Vorobeva, E., Jauhiainen, J. S. (2022). Transnationalism: current debates and new perspectives. *GeoJournal*, 87: 603-619. (preporučena)

Triandafyllidou, A. (2016). Irregular migration in Europe: Myths and realities. London: Routledge (preporučena)

Župarić-Iljić, D., Valenta, M. (2019). Opportunistic Humanitarianism and Securitization Discomfort Along the Balkan Corridor: The Croatian Experience. U: M. Feischmidt, L. Pries, C. Cantat (ur.). *Refugee Protection and Civil Society in Europe*. 129-160. New York: Springer International Publishing. (preporučena)

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje, rasprava i individualne konzultacije.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Čitanje i komentiranje literature i izrada kraćeg problemskog rada temeljenog na analizi slučaja.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine

BROJ ECTS BODOVA: 5

REDNI BROJ PREDMETA: 35

NAZIV PREDMETA/MODULA: Komparativna multinacionalna istraživanja (radionica)

VRSTA (OBVEZNI ILI IZBORNI): Izborni

IME NOSITELJA PREDMETA/MODULA: izv. prof. dr. sc. Dragan Bagić

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU/MODULU: /

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: Hrvatski

BROJ SATI NASTAVE: 6

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

U posljednjih trideset godina etabliran je veći broj multinacionalnih komparativnih istraživačkih projekata koji omogućavaju praćenje društvenih promjena, prije svega na razini stavova i vrijednosti, kroz vrijeme i komparativno u većem broju društava (država) kao što su Europsko istraživanje vrijednosti, Europsko društveno istraživanje, Svjetsko istraživanje vrijednosti, Međunarodni projekt u društvenim znanostima, SHARE – Istraživanje o zdravlju, starenju i umirovljenju u Europi, Eurobarometar, GGP – Program generacije i roda itd. Navedena istraživanja omogućuju društvenim znanstvenicima usporedbu društava s obzirom na određena obilježja i dominantne stavove kao i analizu promjena navedenih stavova, kako na razini pojedine države tako i grupno, a posljednjih godina tim istraživanjima je obuhvaćena i Hrvatska. Kako je u društvenim znanostima mogućnost eksperimenta ograničena, upotreba komparativnih i longitudinalnih metoda istraživanja jedine su adekvatne supstitucije. O okviru radionice polaznici će se upoznati s metodološkim i sadržajnim karakteristikama navedenih istraživanja te će kroz radionicu procjenjivati doseg takvih istraživanja u testiranju različitih tipova hipoteza, kao i uvjetima i procedurama za dobivanje pristupa podacima. Radionica će doktorandima omogućiti procjenu upotrebljivosti podataka iz multinacionalnih istraživanja u procesu izrade njihovih disertacija, a dugoročno će im olakšati korištenje takvih podataka u znanstvenom radu.

POPIS LITERATURE (OBAVEZATNE I PREPORUČENE)

Davidov, E., Schmidt, P., Schwartz, S. H. (2008). Bringing Values Back In: The Adequacy of the European Social Survey to Measure Values in 20 Countries. *Public Opinion Quarterly*, 72(3): 420-445. <https://doi.org/10.1093/poq/nfn035> (obavezanta)

Harkness, J. A., Braun, M., Edwards, B., Johnson, T. P., Lyberg, L. E., Mohler, P. P., Pennell, B.-E., Smith, T. W. (2010). *Survey Methods in Multinational, Multiregional, and Multicultural Contexts*. Wiley. (obavezanta)

Jowell, R., Roberts, C., Fitzgerald, R., Eva, G. (2007). *Measuring Attitudes Cross-Nationally: Lessons from the European Social Survey*. SAGE. (obavezanta)

Jowell, R. (1998). How Comparative Is Comparative Research? *American Behavioral Scientist*, 42(2): 168-177. <https://doi.org/10.1177/0002764298042002004> (obavezanta)

Miller, K., Fitzgerald, R., Padilla, J.-L., Willson, S., Widdop, S., Caspar, R., Dimov, M., Gray, M., Nunes, C., Prüfer, P., Schöbi, N., Schoua-Glusberg, A. (2011). Design and Analysis of Cognitive Interviews for Comparative Multinational Testing. *Field Methods*, 23(4): 379-396. <https://doi.org/10.1177/1525822X11414802> (obavezanta)

Preporučena literatura određuje ovisno o istraživačkim interesima i nactu doktorske teme svakog studenta.

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Predavanje i radionica.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Studenti imaju obvezu sudjelovati na predavanju i radionici te na kraju izraditi završni rad kojim dokazuju da su se upoznali sa barem dva međunarodna komparativna istraživanja i da mogu kritički sagledati vrijednost tih istraživanja za provjeru relevantnih hipoteza iz domene doktorske disertacije.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studentska evaluacija na kraju godine.

BROJ ECTS BODOVA: 5